

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీకూరనాథ శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్ర అనుగృహీతాః
॥ పంచస్తవః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

విషయసూచీ

1	శ్రీవైకుంఠస్తవః	2
2	అతిమానుషస్తవః	20
3	సుందరబాహుస్తవః	31
4	వరదరాజస్తవః	54
5	శ్రీస్తవః	72

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ శ్రీవైకుంఠస్తవః ॥

శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రేభ్యో నమ ఉక్తిమధీమహే ।

యదుక్తయస్త్రయాకంఠే యాంతి మంగలసూత్రతాం ॥

యో నిత్యమచ్యుతపదాంబుజయుగ్మరుక్మ -

వ్యామోహతస్తదితరాణి తృణాయ మేనే ।

అస్మద్గురోర్భగవతోఽస్య దయైకసింధోః

రామానుజస్య చరణౌ శరణం ప్రపద్యే ॥ 1 ॥

1

త్రైవిద్యవృద్ధజనమూర్ధవిభూషణం యత్

సంపచ్చ సాత్త్వికజనస్య యదేవ నిత్యం ।

యద్వా శరణ్యమశరణ్యజనస్య పుణ్యం

తత్ సంశ్రయేమ వకుళాభరణాంఘ్రియుగ్మం ॥ 2 ॥

2

భక్తిప్రభావభవదద్భుతభావబంధ -

సంధుక్షితప్రణయసారరసౌఘపూర్ణః ।

వేదార్థరత్ననిధిరచ్యుతదివ్యధామ

జీయాత్ పరాంకుశపయోధిరసీమభూమా ॥ 3 ॥

3

యన్మంగళాయ మహతే జగతాముశంతి

త్రైవిష్టపాన్యపి పదాని యదాశ్రయాణి ।

వందామహే సరసిజేక్షణమద్వితీయం

వేదాంతవేద్యమనిదంప్రథమం మహస్తత్ ॥ 4 ॥

4

పీతాంబరం వరదశీతలదృష్టిపాతం

ఆజానులంబిభుజమాయతకర్ణపాశం ।

తన్మేఘమేచకముదగ్రవిశాలవక్షః

లక్ష్మీధరం కిమపి వస్తు మమావిరస్తు || 5 ||

5

యత్ తత్త్వమక్షరమదృశ్యమగోత్రవర్ణం

అగ్రాహ్యమవ్యయమనీదృశమద్వితీయం |

ఈశానమస్య జగతో యదణోరణీయః

తద్ వైష్ణవం పదముదారముదాహరామః || 6 ||

6

ఆమ్నాయమూర్ధని చ మూర్ధని చోర్ధ్వపుంసాం

యద్ ధామ వైష్ణవమభీక్షతరం చకాస్తి |

తన్మాదృశామపి చ గోచరమేతి వాచో

మన్యే తదీయమిదమాశ్రితవత్సలత్వం || 7 ||

7

జానన్నపీహ కిల మామనపత్రపిష్టుః

విష్ణోః పదప్రణయినీం గిరమాద్రియేఽహం |

న శ్వావలీఢమపి తీర్థమతీర్థమాహుః

నోదన్యతాఽపి చ శునా కిల లజ్జితవ్యం || 8 ||

8

దేవస్య దైత్యమథనస్య గుణేష్వియత్తా

సంఖ్యా చ వాఙ్మనసగోచరమత్యభూతాం |

అప్యేవమణ్వపి చ తత్ర మమార్తిశాంత్యై

కీటస్య తృప్యత ఉదన్వతి విపుషాఽలం || 9 ||

9

ప్రేమార్థవిహ్వలగిరః పురుషాః పురాణాః

త్వాం తుష్టుపుర్మధురిపో ! మధురైర్వచోభిః |

వాచో విడంబితమిదం మమ నీచవాచః

క్షాంతిస్తు తే సవిషయా మమ దుర్వచోభిః || 10 ||

10

ఆజ్ఞా తవాత్రభవతీ విదితా త్రయీ సా
 తాం హి ప్రమాణముపజగ్మరతీంద్రియేఽర్థే |
 ఆభాసభూయమభియాంత్యపరాణి దోషైః
 ఏషా తు దోషరహితా మహితా పురాణీ || 11 ||

11

అంతర్హితో నిధిరసి త్వమశేషపుంసాం
 లభ్యోఽసి పుణ్యపురుషైః ఇతరైర్దురాపః |
 తత్ర త్రయీం సుకృతినః కృతినోఽధిజగ్మః
 బాహ్యేషు బాహ్యచరితైరితరైర్నివేతే || 12 ||

12

చిత్రం విధేర్విలసితం త్విదమావిరస్తి
 దుష్టాత్మనామయమహో ! కిల దుర్విపాకః |
 యత్ కేచిదత్రభవతీం శ్రుతిమాశ్రయంతో -
 ఽప్యర్థే కుదృష్టవినివిష్టధియో వినష్టాః || 13 ||

13

బాహ్యః కుదృష్టయ ఇతి ద్వితయేఽప్యపారం
 ఘోరం తమః సముపయంతి నహీక్షసే తాన్ |
 జగ్ధస్య కాననమృగైర్మృగతృష్ణికేపోః
 కాసారసత్త్వనిహతస్య చ కో విశేషః || 14 ||

14

న్యాయస్మృతిప్రభృతిభిర్భవతా నిస్సృష్టైః
 వేదోపబృంహణవిధావుచితైరుపాయైః |
 శ్రుత్యర్థమర్థమివ భానుకరైర్విభేజః
 త్వద్భక్తిభావితవికల్మషశేముషీకాః || 15 ||

15

యే తు త్వదంఘ్రిసరసీరుహభక్తిహీనాః
 తేషామమీభిరపి నైవ యథార్థబోధః |
 పితృఘ్నమంజనమనాపుషి జాతు నేత్రే
 నైవ ప్రభాభిరపి శంఖసితత్వబుద్ధిః || 16 ||

16

తత్త్వార్థతత్పరపరశ్చతవేదవాక్యైః

సామర్థ్యతః స్మృతిభిరప్యథ తాదృశీభిః |

త్వామేవ తత్త్వపరసాత్త్వికసత్పురాణైః

దైవజ్ఞాధీభిరపి నిశ్చినుమః పరేశం || 17 ||

17

అన్యత్ర తు క్వచన కేచిదిహేశశబ్దాత్

లోకప్రసిద్ధిముపగమ్య తమీశమాహుః |

తైశ్చ ప్రసిద్ధివిభవస్య సమూలతాయై

గ్రాహ్య త్రయీ త్వయి తు సాఽచ్యుత ! సమ్ముఖీనా || 18 ||

18

యః ఖల్వణోరణుతరో మహతో మహీయాన్

ఆత్మా జనస్య జనకో జగతశ్చ యోఽభూత్ |

వేదాత్మకప్రణవకారణవర్ణవాచ్యం

తం త్వాం వయం తు పరమేశ్వరమామనామః || 19 ||

19

ఆత్మేశ్వరోఽసి న పరోఽస్తి తవేశ్వరోఽన్యః

విశ్వస్య చాధిపతిరస్య పరాయణం చ |

నారాయణాచ్యుత ! పరస్త్వమిహైక ఏవ

బ్రహ్మాదయోఽపి భవదీక్షణలబ్ధసత్తాః || 20 ||

20

నిత్యః సమాభ్యధికవర్జిత ఊర్జితశ్రీః

నిత్యేఽక్షరే దివి వసన్ పురుషః పురాణః |

సత్త్వప్రవర్తనకరో జగతోఽస్య మూలం

నాన్యస్త్వదస్తి ధరణీధర ! వేదవేద్యః || 21 ||

21

యం భూతభవ్యభవదీశమనీశమాహుః

అంతస్సముద్రనిలయం యమనంతరూపం |

యస్య త్రిలోకజననీ మహిషీ చ లక్ష్మీః

సాక్షాత్ స ఏవ పురుషోఽసి సహస్రమూర్ధా || 22 ||

22

సర్వశ్రుతిష్వనుగతం స్థిరమప్రకంప్యం
 నారాయణాహ్వయధరం త్వమివానవద్యం ।
 సూక్తం తు పౌరుషమశేషజగత్పవిత్రం
 త్వాముత్తమం పురుషమీశముదాజహార ॥ 23 ॥

23

ఆనందమైశ్వరమవాఙ్మనసావగాహ్యం
 ఆమ్నాసిషుః శతగుణోత్తరితక్రమేణ ।
 సోఽయం తవైవ నృషు హి త్వమిహాంతరాత్మా
 త్వం పుండరీకనయనః పురుషశ్చ పౌష్ణః ॥ 24 ॥

24

యన్మూలకారణమబుధ్యత సృష్టివాక్యైః
 బ్రహ్మాతి వా సదితి వాఽఽత్మగిరాఽధవా తత్ ।
 నారాయణస్త్వితి మహోపనిషద్ బ్రవీతి
 సౌబాలికీప్రభృతయోఽప్యనుజగ్మురేనాం ॥ 25 ॥

25

జ్యోతిః పరం పరమతత్త్వమథో పరాత్మా
 బ్రహ్మాతి చ శ్రుతిషు యత్ పరవస్త్యధీతం ।
 నారాయణస్తదితి తద్ విశినష్టి కాచిద్
 విష్ణోః పదం పరమమిత్యపరా గృణాతి ॥ 26 ॥

26

సంతీదృశః శ్రుతిశిరస్సు పరస్సహస్రాః
 వాచస్తవ ప్రథయితుం పరమేశితృత్వం ।
 కించేహ న వ్యజగణః క్రిమిధాతృభేదం
 క్రామన్ జగంతి నిగిరన్ పునరుద్గిరంశ్చ ॥ 27 ॥

27

రూపశ్రియా పరమయా పరమేణ ధామ్నా
 చిత్రైశ్చ కైశ్చిదుచితైర్భవతశ్చరిత్రైః ।
 చిహ్నైరనిహ్నావపరైరపరైశ్చ కైశ్చిద్
 నిశ్చిన్వతే త్వయి విపశ్చిత ఈశితృత్వం ॥ 28 ॥

28

యస్యాః కటాక్షణమనుక్షణమీశ్వరాణాం
 ఐశ్వర్యహేతురితి సర్వజనీనమేతత్ |
 తాం శ్రీరితి త్వదుపసంశ్రయణాన్నిరాహుః
 త్వాం హి శ్రియః శ్రియముదాహురుదారవాచః || 29 ||

29

మాయా త్వయా గుణమయీ కిల యా నిస్సృష్టా
 సా తే విభో ! కిమివ నర్మ న నిర్మమీతే |
 కౌతస్కుతాః స్థిరకుతర్మవశేన కేచిత్
 సత్త్వాం శ్రుతౌ చ బధిరాస్త్యయి తన్మహిమ్నా || 30 ||

30

యః స్థావరక్రిమిపతంగమతంగజాది -
 ష్వన్యేషు జంతుషు సదైవ విజాయమానః |
 త్వం నిత్యనిర్మల నిరంజన నిర్వికార -
 కల్యాణసద్గుణనిధే ! స ఇతీరితస్తైః || 31 ||

31

త్వద్వృష్టిజష్టమిదమావిరభూదశేషం
 నో చేత్ కటాక్షయసి నైవ భవేత్ ప్రవృత్తిః |
 స్థాతుం చ వాంఛతి జగత్ తవ దృష్టిపాతం
 తేన శ్రుతౌ జగదిషే హి జగత్ త్వమేవ || 32 ||

32

ఏవం భగో ! ఇహ భవత్పరతంత్ర ఏవ
 శబ్దోఽపి రూపవదముష్య చరాచరస్య |
 ఐశ్వర్యమదృశమిదం శ్రుతిషూదితం తే
 పాపీయసామయమహో ! త్వయి మోహహేతుః || 33 ||

33

యే త్వత్కటాక్షలవలక్ష్యమివ క్షణం తైః
 ఐశ్వర్యమదృశమలభ్యమలంభి పుంభిః |
 యత్ కేఽపి సంజగరిరే పరమేశితృత్వం
 తేషామపి శ్రుతిషు తన్మహిమప్రసంగాత్ || 34 ||

34

నిత్యేషు వస్తుషు భవన్నిరపేక్షమేవ
 తత్తత్స్వరూపమితి కేచిదిహ భ్రమంతః |
 ఐశ్వర్యమత్ర తవ సావధి సంగిరంతే
 బ్రూతే త్రయీ తు నిరుపాధికమీశనం తే || 35 ||

35

ఇచ్ఛాత ఏవ తవ విశ్వపదార్థసత్తా
 నిత్యం ప్రియాస్తవ తు కేచన తే హి నిత్యాః |
 నిత్యం త్వదేకపరతంత్రనిజస్వరూపాః
 భావత్యమంగళగుణా హి నిదర్శనం నః || 36 ||

36

విశ్వస్య విశ్వవిధకారణమచ్యుత ! త్వం
 కార్యం తదేతదఖిలం చిదచిత్స్వరూపం |
 త్వం నిర్వికార ఇతి వేదశిరస్సు ఘోషో
 నిస్సీమమేవ తవ దర్శయతీశితృత్వం || 37 ||

37

కింసాధనః క్వ నివసన్ కిముపాదదానః
 కస్మై ఫలాయ సృజతీశ ఇదం సమస్తం |
 ఇత్యాద్యనిష్ఠితకుతర్కమతర్కయంతః
 త్వద్ వైభవం శ్రుతివిదో విదురప్రతర్క్యం || 38 ||

38

యత్ సంవృతం దశగుణోత్తరసప్తతత్త్వైః
 అండం చతుర్దశజగద్ భవధాతృధామ |
 అండాని తత్సుసదృశాని పరశ్శతాని
 క్రీడావిధేస్తవ పరిచ్ఛదతామగచ్ఛన్ || 39 ||

39

ఇచ్ఛావిహారవిధయే విహితాన్యమూని
 స్యాత్ త్వద్విభూతిలవలేశకలాయుతాంశః |
 యా వై న జాతు పరిణామపదాస్పదం సా
 కాలాతిగా తవ పరా మహతీ విభూతిః || 40 ||

40

యద్ వైష్ణవం హి పరమం పదమామనంతి
 ఖం వా యదేవ పరమం తమసః పరస్తాత్ |
 తేజోమయం పరమసత్త్వమయం ధ్రువం యద్
 ఆనందకందమతిసుందరమద్భుతం యత్ || 41 ||

41

యద్ బ్రహ్మరుద్రపురుహూతముఖైర్దురాపం
 నిత్యం నివృత్తినిరతైః సనకాదిభిర్వా |
 సాయుజ్యముజ్జ్వలముశంతి యదాపరోక్ష్యం
 యస్మాత్ పరం న పదమంచితమస్తి కించిత్ || 42 ||

42

రూపేణ సద్గుణగణైః పరయా సమృద్ధ్యా
 భావైరుదారమధురైరపి వా మహిమ్నా |
 తాదృక్ తదీదృగిదమిత్యుపవర్ణయంత్యో
 వాచో యదీయవిభవస్య తిరస్క్రియాయై || 43 ||

43

యద్ వృద్ధ్యపక్షయవినాశముఖైర్వికారైః
 ఏతైరసంస్తుతమనస్తమితాస్తిశబ్దం |
 యద్గౌరవాత్ శ్రుతిషు ఫల్గు ఫలం క్రియాణాం
 ఆదిష్టమన్యదసుఖోత్తరమధ్రువం చ || 44 ||

44

నిష్కల్మషైర్నిహతజన్మజరావికారైః
 భూయిష్ఠభక్తివిభవైరభవైరవాప్యం |
 అన్యైరథన్యపురుషైర్మనసాఽప్యనాప్యం
 వైకుంఠనామ తవ ధామ తదామనంతి || 45 ||

45

నిత్యా తవాన్యనిరపేక్షమహామహిమ్నో -
 ఽప్యేతాదృశీ నిరవధిర్నియతా విభూతిః |
 జ్ఞానాదయో గుణగణాః సమతీరసీమాః
 లక్ష్మీః ప్రియా పరిజనాః పతగేంద్రముఖ్యాః || 46 ||

46

ఏకస్య యేషు హి గుణస్య లవాయుతాంశః
 స్యాత్ కస్యచిత్ స ఖలు వాఙ్మనసాతిగ్రశీః |
 యే తాదృశోఽత్యవధయః సమతీతసంఖ్యాః
 త్వత్సద్గుణాస్త్యమసి తన్నిరపేక్షలక్ష్మీః || 47 ||

47

సర్వస్య చైవ గుణతో హి విలక్షణత్వం
 ఐశ్వర్యతశ్చ కిల కశ్చిదుదంచితః స్యాత్ |
 తత్ ప్రత్యుత త్వయి విభో ! విభవో గుణాశ్చ
 సంబంధతస్తవ భజంతి హి మంగళత్వం || 48 ||

48

దూరే గుణాస్తవ తు సత్త్వరజస్తమాంసి
 తేన త్రయీ ప్రథయతి త్వయి నిర్గుణత్వం |
 నిత్యం హరే ! నిఖిలసద్గుణసాగరం హి
 త్వామామనంతి పరమేశ్వరమీశ్వరాణాం || 49 ||

49

జ్ఞానాత్మనస్తవ తదేవ గుణం గృణంతి
 తేజోమయస్య హి మణేర్గుణ ఏవ తేజః |
 తేనైవ విశ్వమపరోక్షముదీక్షసే త్వం
 రక్షా త్వదీక్షణత ఏవ యతోఽఖిలస్య || 50 ||

50

త్రయ్యుద్యతా తవ యువత్వముఖైర్గుణౌఘైః
 ఆనందమేధితమియానితి సన్నియంతుం |
 తే యే శతం త్వతి పరంపరయా ప్రవృత్తా
 నైవైష వాఙ్మనసగోచర ఇత్యుదాహ || 51 ||

51

ఏవం తయా చతురయా తవ యౌవనాద్యాః
 సర్వే గుణాః సహ సమస్తవిభూతిభిశ్చ |
 ప్రవ్యాహృతాః స్యురవధీనవధీరయంతో
 వాచామగోచరమహామహిమాన ఏవ || 52 ||

52

సంవర్తవర్తి నిఖిలం నిరభిజ్ఞమజ్ఞం

చిత్రే చ కర్మణి యథార్హమహో ! నియచ్ఛన్ |

సద్యః క్రిమిద్రుహిణభేదమభేదమేతద్

ఆవిశ్చకర్థ సకృదీక్షణదీక్షణేన || 53 ||

53

అస్తం యదుద్యదుపచాయ్యపచాయ చైవం

ఈశం దరిద్రమథ జంగమమప్యనింగం |

విశ్వం విచిత్రమవిలక్షణవీక్షణేన

విక్షోభయస్యనవధిర్భత శక్తిరైశీ || 54 ||

54

రూపప్రకారపరిణామకృతవ్యవస్థం

విశ్వం విపర్యసితుమన్యదసచ్ఛ కర్తుం |

క్షామ్యన్ స్వభావనియమం కిముదీక్షసే త్వం

స్వాతంత్ర్యమైశ్వరమపర్యనుయోజ్యమాహుః || 55 ||

55

సంవర్తసంభృతకరస్య సహస్రరశ్మేః

ఉస్తం తమిస్త్రయదజస్త్రవిహారి హారి |

నిత్యానుకూలమనుకూలన్యణాం పరేషాం

ఉద్వేజనం చ తవ తేజ ఉదాహరంతి || 56 ||

56

నైవ హ్యవాప్యమనవాప్తమిహాస్తి యస్య

సత్తాఽపి తస్య తవ వీక్షణతః ప్రజానాం |

సంపత్ తు కింపునరితో న వదాన్యమన్యం

మన్యే త్వమేవ ఖలు మందిరమిందిరాయాః || 57 ||

57

పాపైరనాదిభవసంభవవాసనోత్థైః

దుఃఖేషు యః ఖలు మిమంక్షతి హంత ! జంతుః |

తం కేవలం ను కృపయైవ సముద్ధరిష్యన్

తద్దుష్కృతస్య నను నిష్కృతిమాత్థ శాస్త్రైః || 58 ||

58

శాస్త్రైరనాదినిధనైః స్మృతిభిస్త్యదీయ -

దివ్యావతారచరితైః శుభయా చ దృష్ట్యా |
నిఃశ్రేయసం యదుపకల్పయసి ప్రజానాం
సా త్వత్కృపాజలధితల్లజవల్గితశ్రీః || 59 ||

59

హై హంత ! జంతుషు నిరంతరసంతతాత్మా
పాప్మా హి నామ వద కోఽయమచింత్యశక్తిః |
యస్త్యత్కృపాజలధిమప్యతివేలఖేలం
ఉల్లంఘయత్యకృతభాసుర భాగధేయాన్ || 60 ||

60

యద్ బ్రహ్మకల్పనియుతానుభవేఽప్యనాశ్యం
తత్ కిల్బిషం సృజతి జంతురిహ క్షణార్థే |
ఏవం సదా సకలజన్మసు సాపరాధం
క్షామ్యస్యహో ! తదభిసంధివిరామమాత్రాత్ || 61 ||

61

క్షాంతిస్తవేయమియతీ మహతీ కథం ను
ముహ్యేదహో ! త్వయి కృతాంజలిపంజరేషు |
ఇత్థం స్వతో నిఖిలజంతుషు నిర్విశేషం
వాత్సల్యముత్సుకజనేషు కథం గుణస్తే || 62 ||

62

విశ్వం ధియైవ విరచయ్య నిచాయ్య భూయః
సంజహ్రుషః సతి సమాశ్రితవత్సలత్వే |
ఆజగ్ముషస్తవ గజోత్తమబృంహితేన
పాదం పరామమృశుషోఽపి చ కా మనీషా || 63 ||

63

యః కశ్చిదేవ యది కించన హంత ! జంతుః
భవ్యో భజేత భగవంతమనన్యచేతాః |
తం సోఽయమీదృశ ఇయానితి వాఽప్యజానన్
హై ! వైనతేయసమమప్యరరీకరోషి || 64 ||

64

త్వత్సామ్యమేవ భజతామభివాంఛసి త్వం
 తత్సాత్మ్యత్వైర్విభవరూపగుణైస్త్వదీయైః ।
 ముక్తిం తతో హి పరమం తవ సామ్యమాహుః
 త్వద్దాస్యమేవ విదుషాం పరమం మతం తత్ ॥ 65 ॥

65

తద్వై తథాఽస్తు కతమోఽయమహో ! స్వభావః
 యావాన్ యథావిధగుణో భజతే భవంతం ।
 తావాన్ తథావిధగుణస్తదధీనవృత్తిః
 సంశ్లిష్యసి త్వమిహ తేన సమానధర్మా ॥ 66 ॥

66

నీలాంజనాద్రినిభమున్నసమాయతాక్షం
 ఆజానుజైత్రభుజమాయతకర్ణపాశం ।
 శ్రీవత్సలక్షణముదారగభీరనాభిం
 పశ్యేమ దేవ ! శరదః శతమీదృశం త్వాం ॥ 67 ॥

67

అంభోరుహాక్షమరవిందనిభాంఘ్రియుగ్మం
 ఆతామ్రతామరసరమ్యకరాగ్రకాంతి ।
 భృంగాలకం భ్రమరవిభ్రమకాయకాంతి
 పీతాంబరం వపురదస్తు వయం స్తవామ ॥ 68 ॥

68

భూవిభ్రమేణ మృదుశీతవిలోకితేన
 మందస్మితేన మధురాక్షరయా చ వాచా ।
 ప్రేమప్రకర్షపిశునేన వికాసినా చ
 సంభావయిష్యసి కదా ముఖపంకజేన ॥ 69 ॥

69

వజ్రాంకుశధ్వజసరోరుహశంఖచక్ర -
 మత్సీసుధాకలశకల్పకకల్పితాంకం ।
 త్వత్పాదపద్మయుగళం విగళత్ప్రభాద్భిః
 భూయోఽభిషేక్యతి కదా ను శిరో మదీయం ॥ 70 ॥

70

త్రైవిక్రమక్రమకృతాక్రమణత్రిలోకం

ఉత్తంసముత్తమమనుత్తమభక్తిభాజాం ।

నిత్యం ధనం మమ కదా హి మదుత్తమాంగం

అంగీకరిష్యతి చిరం తవ పాదపద్మం ॥ 71 ॥

71

ఉన్నిద్రపత్రశతపత్రసగోత్రమంత -

ర్ణేఖారవిందమభినందనమింద్రియాణాం ।

మన్మూర్ఛి హంత ! కరపల్లవతల్లజం తే

కుర్వన్ కదా కృతమనోరథయిష్యసే మాం ॥ 72 ॥

72

ఆంగీ నిసర్గనియతా త్వయి హంత కాంతిః

నిత్యం తవాలమియమేవ తథాఽపి చాన్యా ।

వైభూషణీ భవతి కాంతిరలంతరాం సా

హై పుష్కలైవ నిఖిలాఽపి భవద్విభూతిః ॥ 73 ॥

73

శ్రీవత్సకౌస్తుభకిరీటలలాటికాభిః

కేయూరహరకటకోత్తమకంఠికాభిః ।

ఉద్దామదామమణీనూపురనీవిబంధైః

భాంతం భవంతమనిమేషముదీక్షిషీయ ॥ 74 ॥

74

ఐందీవరీ క్వచిదపి క్వచనారవిందీ

చాంద్రాతపీ క్వచన చ క్వచనాథ హైమీ ।

కాంతిస్తవోధపరభాగపరస్పరశ్రీః

పార్యేత పారణయితుం కిము చక్షుషోర్మే ॥ 75 ॥

75

త్వాం సేవితం జలజచక్రగదాసిశార్ఙ్గైః

తార్క్ష్యణ సైన్యపతినాఽనుచరైస్తథాఽన్యైః ।

దేవ్యా శ్రియా సహ వసంతమనంతభోగే

భుంజీయ సాంజలిరసంకుచితాక్షిపక్ష్యా ॥ 76 ॥

76

క్షైంకర్యనిత్యనిరతైర్భవదేకభోగైః

నిత్యైరనుక్షణనవీనరసార్థభావైః ।

నిత్యాభివాంఛితపరస్పరనీచభావైః

మద్దైవతైః పరిజనైస్తవ సంగసీయ ॥ 77 ॥

77

యత్ కించిదుజ్జ్వలమిదం యదుపాఖ్యయాఽఽహః

సౌందర్యమృద్ధిరితి యన్మహిమాంశలేశః ।

నామ్నైవ యాం శ్రియముశంతి యదీయధామ

త్వామామనంతి యతమా యతమానసిద్ధిః ॥ 78 ॥

78

యా వై త్వయాఽప్యదధిమంథనయత్నలభ్యా

యాఽంతర్హితేతి జగదున్మథనోద్యతోఽభూః ।

యా చ ప్రతిక్షణమపూర్వరసానుబంధైః

భావైర్భవంతమభినందయతే సదైవ ॥ 79 ॥

79

రూపశ్రియా గుణగణైర్విభవేన ధామ్నా

భావైరుదారమధురైశ్చతురైశ్చరిత్రైః ।

నిత్యం తవైవ సదృశీం శ్రియమీశ్వరీం తాం

త్వాం చాంచితః పరిచరేయముదీర్ఘభావః ॥ 80 ॥

80

యా బిభృతీ స్థిరచరాత్మకమేవ విశ్వం

విశ్వంభరా పరమయా క్షమయా క్షమా చ ।

తాం మాతరం చ పితరం చ భవంతమస్య

వృచ్ఛంతు రాత్రయ ఇమా వరివస్యతో మే ॥ 81 ॥

81

భావైరుదారమధురైర్వివిధైర్విలాసైః

భ్రూవిభ్రమస్మితకటాక్షనిరీక్షణైశ్చ ।

యా త్వన్మయా త్వమపి యన్మయ ఏవ సా మాం

నీలా నితాంతమురరీకురుతాముదారా ॥ 82 ॥

82

భావైరనుక్షణమపూర్వరసానువిధైః
 అత్యద్భుతైరభినవైరభినంద్య దేవీః |
 భృత్యాన్ యథోచితపరిచ్ఛదినో యథార్హం
 సంభావయంతమభితో భగవన్ ! భవేయం || 83 ||

83

హా హంత హంత ! హతకోఽస్మి ఖలోఽస్మి ధిజ్ఞాం
 ముహ్యాన్నహో ! అహమిదం కిమువాచ వాచా |
 త్వామంగ ! మంగళగుణాస్పదమస్తహేయం
 ఆః ! స్మర్తుమేవ కథమర్హతి మాద్యగంహః || 84 ||

84

అంహః ప్రసహ్య వినిగృహ్య విశోధ్య బుద్ధిం
 వ్యాపూయ విశ్వమశివం జనుషాఽనుబద్ధం |
 ఆధాయ సద్గుణగణానపి నాహమర్హః
 త్వత్పాదయోర్యదహమత్ర చిరాన్నిమగ్నః || 85 ||

85

జానేఽథవా కిమహమంగ ! యదేవ సంగాద్
 అంగీకరోషి న హి మంగళమన్యదస్మాత్ |
 తేన త్వమేనమురరీకురుషే జనం చేద్
 నైవాముతో భవతి యుక్తతమో హి కశ్చిత్ || 86 ||

86

యన్నాభవామ భవదీయకటాక్షలక్షం
 సంసారగర్తపరివర్తమతోఽగమామ |
 ఆగాంసి యే ఖలు సహస్రమజస్రమేవ
 జన్మస్వతన్మహి కథం త ఇమేఽనుకంప్యాః || 87 ||

87

సత్కర్మ నైవ కిల కించన సంచినోమి
 విద్యాఽప్యవద్యరహితా న చ విద్యతే మే |
 కించ త్వదంచితపదాంబుజభక్తిహీనః
 పాత్రం భవామి భగవన్ ! భవతో దయాయాః || 88 ||

88

కిం భూయసా ప్రలపితేన యదేవ కించిత్
 పాపాహ్వామల్పమురు వా తదశేషమేషః |
 జానన్ న వా శతసహస్రపరార్థకృత్వో
 యోఽకార్షమేనమగతిం కృపయా క్షమస్వ || 89 ||

89

దేవ ! త్వదీయచరణప్రణయప్రవీణ -
 రామానుజార్యవిషయాకృతమప్యహో ! మాం |
 భూయః ప్రధర్షయతి వైషయికో విమోహో
 మత్కర్మణః కతరదత్ర సమానసారం || 90 ||

90

గర్భేషు నిర్భరనిపీడనఖిన్నదేహః
 క్షోదీయసోఽతిమహతోఽప్యఖిలస్య జంతోః |
 జన్మాంతరాణ్యనువిచింత్య పరస్సహస్రా -
 ణ్యత్రాహమప్రతివిధిర్నిహతశ్చరామి || 91 ||

91

భూయశ్చ జన్మసమయేషు సుదుర్వచాని
 దుఃఖాని దుఃఖమతిరిచ్య కిమప్యజానన్ |
 మూఢోఽనుభూయ పునరేవ తు బాలభావాత్
 దుఃఖోత్తరం నిజచరిత్రమముత్ర సేవే || 92 ||

92

భూయాంసి భూయ ఉపయన్ వివిధాని దుఃఖా -
 న్యన్యచ్ఛ దుఃఖమనుభూయ సుఖభ్రమేణ |
 దుఃఖానుబంధమపి దుఃఖవిమిశ్రమల్పం
 క్షుద్రం జగుప్సితసుఖం సుఖమిత్యుపాసే || 93 ||

93

లోలద్భిరింద్రియహయైరపథేషు నీతః
 దుష్ప్రాపదుర్భగమనోరథమథ్యమానః |
 విద్యాధనాభిజనజన్మమదేన కామ -
 క్రోధాదిభిశ్చ హతధీర్న శమం ప్రయామి || 94 ||

94

లభ్యేషు దుర్లభతరేష్వపి వాంఛితేషు
 జాతా సహస్రగుణతః ప్రతిలంభనేఽపి ।
 విఘ్నేర్హతేష్వపి చ తేషు సమూలఘాతం
 వర్ధిష్ణురేవ న తు శామ్యతి హంత తృష్ణా ॥ 95 ॥

95

త్వత్కీర్తనస్తుతినమస్కృతివేదనేషు
 శ్రద్ధా న భక్తిరపి శక్తిరథో న చేచ్ఛా ।
 నైవానుతాపమతిరేష్వకృతేషు కిం ను
 భూయాన్నహో ! పరికరః ప్రతికూలపక్షే ॥ 96 ॥

96

ఏతేన వై సువిదితం బత మామకీనం
 దౌరాత్మ్యమప్రతివిధేయమపారమీశః ! ।
 సంమూర్చ్ఛతోఽప్యపదమస్మి యతస్త్యదీయ -
 నిస్సీమభూమకరుణామృతవీచివాయోః ॥ 97 ॥

97

ఐశ్వర్యవీర్యకరుణాగరిమక్షమాద్యాః
 స్వామిన్నకారణసుహృత్త్వమథో విశేషాత్ ।
 సర్వే గుణాః సవిషయాస్తవ మామపార -
 ఘోరాఘపూర్ణమగతిం నిహతం సమేత్య ॥ 98 ॥

98

త్వత్పాదసంశ్రయణహేతుషు సాధికారాన్
 ఉద్యంజతశ్చరితకృత్స్నవిధీంశ్చ తాంస్తాన్ ।
 త్వం రక్షసీతి మహిమా న తవాలమేష
 మాం చేదనీదృశమనన్యగతిం న రక్షేః ॥ 99 ॥

99

యా కర్మణామధికృతిర్య ఇహోద్యమస్తే -
 ష్వప్యేష్వనుష్ఠితిరశేషమిదం హి పుంసాం ।
 త్వామంతరేణ న కథంచన శక్యమాప్తుం
 ఏవం చ తేషు మయి చాస్తి న తే విశేషః ॥ 100 ॥

100

నిర్బంధ ఏష యది తే యదశేషవైధ -
 సంసేవినో వరద ! రక్షసి నేతరాన్స్వం ।
 తర్హి త్వమేవ మయి శక్త్యధికారవాంఛాః
 ప్రత్యూహశాంతిమితరచ్చ విధేహి విశ్వాం ॥ 101 ॥

101

వ్యక్తీకుర్వన్నిగమశిరసామర్థమంతర్నిగూఢం
 శ్రీవైకుంఠస్తవమకృత యః శ్రేయసే సజ్జనానాం ।
 కూరాధీశం గురుతరదయాదుర్ధసింధుం తమీదే
 శ్రీవత్సాంకం శ్రుతిమతగురుచ్ఛాత్రశీలైకధామ ॥ 102 ॥

102

॥ ఇతి పంచస్తవ్యాం శ్రీవైకుంఠస్తవః సమాప్తః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ అతిమానుషస్తవః ॥

శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రేభ్యో నమ ఉక్తిమధీమహే ।

యదుక్తయస్తయీకంఠే యాంతి మంగలసూత్రతాం ॥

అతిమానుషశీలవృత్తవేషైః

అతివృత్తామరవిక్రమప్రతాపైః ।

అతిలంఘితసర్వలోకసామ్యం

వరయే వైష్ణవవైభవావతారం ॥ 1 ॥

103

శ్రేయః కిరంతు కిరణాశ్చరణారవింద -

నిష్కందమానమకరందరసౌఘదేశ్యాః ।

తజ్జాః శ్రుతేర్మధున ఉత్స ఇతి ప్రతీతాః

మంగళ్యరంగనిలయస్య పరస్య ధామ్నః ॥ 2 ॥

104

శ్రీమత్పరాంకుశమునీంద్రమనోనివాసాత్

తజ్జానురాగరసమజ్జనమంజసాఽఽప్య ।

అద్యాప్యనారతతదుత్థితరాగయోగం

శ్రీరంగరాజచరణాంబుజమున్నయామః ॥ 3 ॥

105

వజ్రధ్వజాంకుశసుధాకలశాతపత్ర -

పంకేరుహంకపరికర్మపరీతమంతః ।

ఆపాదపంకజవిశృంఖలదీప్తమౌలేః

శ్రీరంగిణశ్చరణయోర్యుగమాశ్రయామః ॥ 4 ॥

106

శ్రీరంగరాజచరణౌ ప్రణమో యయోః ఖ -

ల్వేకస్త్రివిక్రమవిధౌ వసుధామశేషాం ।

వ్యక్తంస్త సాచలకులామపి విప్రకీర్ణ -

స్థూలావలగ్నసికతామివ నిర్నతోచ్ఛం || 5 ||

107

జ్ఞానం బలం విపులమీశనవీర్యశక్తి -

తేజాంసి చ త్రియుగభూయముపాగతాని |

పూర్ణాని షట్ చ పరిగృహ్య భవంశ్చతుర్థా

భక్తం జనం త్వమనుజగ్రహిథానురాగాత్ || 6 ||

108

ఏకాంతమంగళగుణాస్పదమస్తహేయం

నిత్యం పదం తవ యతస్తత ఏవ దేవ |

ఆమ్నాయతే తదిహ విశ్వవిరూపరూపం

తేనైవ నన్విదమశబ్దమరూపమాహుః || 7 ||

109

శబ్దాది హేయమిహ గోచర ఇంద్రియాణాం

తత్ప్రత్యనీకవిభవస్త్యమతీంద్రియోఽసి |

తేనైవ తే న బత దర్శనమస్తి కించిద్

వాచో ధియశ్చ తత ఏవ న గోచరోఽసి || 8 ||

110

ఏవం స్థితే త్వదుపసంశ్రయణాభ్యుపాయో

మానేన కేనచిదలప్స్యత నోపలబ్ధుం |

నో చేదమర్త్యమనుజాదిషు యోనిషు త్వం

ఇచ్ఛావిహారవిధినా సమవాతరిష్యః || 9 ||

111

శీలః క ఏష తవ హంత ! దయైకసింధో !

క్షుద్రే పృథగ్జనపదే జగదండమధ్యే |

క్షోదీయసోఽపి హి జనస్య కృతే కృతే త్వం

అత్రావతీర్య నను లోచనగోచరోఽభూః || 10 ||

112

యం పాతకాత్ సుమహతోఽప్యదధారయస్త్యం

త్వత్పాదవారిపరిపూతశిరాశ్చ యోఽభూత్ |

తం వందసే కిల తతశ్చ వరం వృణీషే !
 క్రీడావిధిర్భత విలక్షణలక్షణస్తే || 11 ||

113

క్రీడావిధేః పరికరస్తవ యా తు మాయా
 సా మోహినీ న కతమస్య తు హంత జంతోః |
 హై ! మర్త్యసింహవపుషస్తవ తేజసోఽంశే
 శంభుర్భవన్ హి శరభః శలభో బభూవ || 12 ||

114

యస్యాత్మతాం త్రిపురభంగవిధావధాస్త్యం
 త్వచ్ఛక్తితేజితశరో విజయీ చ యోఽభూత్ |
 దక్షక్రతౌ తు కిల తేన వినిర్జితస్త్యం
 యుక్తో విధేయవిషయేషు హి కామచారః || 13 ||

115

ముగ్ధః శిశుః వటదలే శయితోఽతితన్వా
 తన్వా జగంతి బిభృషే సవికాసమేవ |
 ఐశీమిమాం తు తవ శక్తిమతర్కితవ్యాం
 అవ్యాజతః ప్రథయసే కిమిహావతీర్ణః || 14 ||

116

బ్రహ్మేశమధ్యగణనా గణనాఽర్కపంక్తౌ
 ఇంద్రానుజత్వమదితేస్తనయత్వయోగాత్ |
 ఇక్ష్వాకువంశ యదువంశజనిశ్చ హంత !
 శ్లాఘ్యాన్యమూన్యనుపమస్య పరస్య ధామ్నః || 15 ||

117

త్వన్నిర్మితా జరరగా చ తవ త్రిలోకీ
 కిం భిక్షణాదియమృతే భవతా దురాపా |
 మధ్యే కదా తు న విచక్రమిషే జగచ్ఛేత్
 త్వద్విక్రమైః కథమివ శ్రుతిరంచితా స్యాత్ || 16 ||

118

ఏతత్ కథం కథయ యన్మథితస్త్వయాఽసౌ

హిత్యా స్వభావనియమం ప్రథితం త్రిలోక్యాం ।

అశ్వాప్సరోవిషసుధావిధుపారిజాత

లక్ష్మ్యాత్మనా పరిణతో జలధిర్భూభూవ ॥ 17 ॥

119

పృచ్ఛామి కించన యదా కిల రాఘవత్వే

మాయామృగస్య వశగో మనుజత్వమౌగ్ధ్యాత్ ।

సీతావియోగవివశో న చ తద్గతిజ్ఞః

ప్రాదాస్తదా పరగతిం హి కథం ఖగాయ ॥ 18 ॥

120

అక్షుణ్ణయోగపథమగ్ర్యహతం జటాయుం

తిర్యంచమేవ బత మోక్షపథే నియోక్తుం ।

శక్నోషి వేత్సి చ యదా స తదా కథం త్వం

దేవీమవాప్తుమనలం వ్యథితో విచిన్వన్ ॥ 19 ॥

121

సాలాన్ హి సప్త సగిరీన్ సరసాతలాన్ యాన్

ఏకేషుమందజవతో నిరపత్రయస్త్యం ।

తేష్వేకవివ్యథనఖిన్నకపిప్రణున్నం

శాఖామృగం మృగయసే స్మ కథం సహాయం ॥ 20 ॥

122

దాసః సఖా సమభవత్ తవ యః కపీంద్రః

తద్విద్విషం కపిమమర్షవశాత్ జిఘాంసుః ।

త్వత్స్నేహవిక్లవధియం తమిమం కపీంద్రం

విస్త్రంభయన్ సపది సాలగిరీన్ అవిధ్యః ॥ 21 ॥

123

యద్వా మృగం మృగయువద్ మృగయాపదేశాత్

ఛన్నో జఘంధ న తు శత్రువదాభిముఖ్యాత్ ।

తద్ యుక్తమేవ తవ రాఘవవంశజస్య

తిర్యక్తు నైవ హి విపక్షతయోపచారః ॥ 22 ॥

124

మానుష్యకాచరితమాచరితుం ప్రవృత్తో
 దేవాతిగం చరితమంగ ! కిమంగ్యకార్షీ |
 యత్ సాగరే బత బబంధిథ నాథ ! సేతుం
 శైలైః ప్లవంగమసమింగితసంప్రణున్నైః || 23 ||

125

యో విక్రమేణ మనుజత్వవిభూషణేన
 దేవం వరం వరుణరాజమజ ! వ్యజేష్ఠాః |
 కృత్వోపదాం దశరథం విధిరుద్రముఖ్యైః
 దేవైః స్తుతశ్చ స కిలేంద్రజితా జితోఽసి || 24 ||

126

అబ్ధిం న తేరిథ జిగేథ న రాక్షసేంద్రం
 నైవాస్య జజ్ఞిథ యదా చ బలాబలం త్వం |
 నిస్సంశయః సపది తస్య పదేఽభ్యషించః
 తస్యానుజం కథమిదం హి విభీషణం చ || 25 ||

127

త్వం దక్షిణస్య నివసన్నుదధేస్తటేఽపి
 దూరాంతరోత్తరపయోధిమహాంతరీపే |
 దైత్యాన్ నిజైకశరపారణయన్ కిమేతాం
 లంకాం స్థితోఽత్ర కురుషే న కిల స్మ భస్మ || 26 ||

128

యత్ తాదృశాగసమరిం రఘువీర వీక్ష్య
 విశ్రమ్యతామితి ముమోచిథ ముగ్ధమాజౌ |
 కోఽయం గుణః కతరకోటిగతః కియాన్ వా
 కస్య స్తుతేః పదమహో బత కస్య భూమిః || 27 ||

129

ఏతేన వై సువిదితోఽభవదింద్రశత్రోః
 మాయాస్త్రబంధననిబంధనజో విమోహాః |
 యల్లక్ష్మణస్త్వదనుజో రిపుశక్తిముగ్ధః
 శత్రోర్గురుర్హనుమతస్తు లఘుత్వమాప || 28 ||

130

హా హంత హంత భవతశ్చరణారవింద -

ద్వంద్వం కదా ను విషయాభవితా మమాక్షోః |

యోఽహం నిరర్గళవినిర్గళదంధకారైః

వృక్షైస్తృణైశ్చ సులభం సమయం వ్యతీతః || 29 ||

131

వంశం రఘోరనుజిఘ్నక్తురిహవతీర్ణః

దివ్యైర్వర్షిధ తథాఽత్ర భవద్గుణైః |

త్వత్సన్నిధిప్రభవశైత్యజుషో యథా హీ

వృక్షాశ్చ తాంతిమభజంత భవద్వియోగే || 30 ||

132

యే ధర్మమాచరితుమభ్యసీతుం చ యోగం

బోధ్యం చ కించన న జాత్వధికారభాజః |

తేఽపి త్వదాచరితభూతలబంధగంధాద్

బంధాతిగాః పరగతిం గమితాస్తృణాద్యాః || 31 ||

133

తాదృగ్గుణో నను బభూవిధ రాఘవత్వే

యస్తావకం చరితమన్వహమన్వభుంక్త |

సోఽత్యైవ హంత ! హనుమాన్ పరమాం విముక్తిం

బుద్ధ్యాఽవధూయ చరితం తవ సేవతేఽసౌ || 32 ||

134

యస్త్వం కృతాగసమపి ప్రణతిప్రసక్తం

తం వాయసం పరమయా కృపయాఽక్షమిష్టాః |

తేనైవ మాదృశజనస్య మహాగసోఽపి

యుక్తం సమాశ్వసనమిత్యుపధారయామి || 33 ||

135

సా పూతనా శకటమర్జునయోశ్చ యుగ్మం

బాలోచితాన్యపరచేష్టితవిష్ఫులింగే |

యస్యాలభంత శలభత్వమహో ! నిగూఢః

స త్వం వ్రజే వవృధిషే కిల కంసభీత్యా || 34 ||

136

పశ్యత్సు సూరిషు సదా పరమం పదం తే
 దేవ్యా శ్రియా సహ వసన్ పరయా విభూత్యా |
 యోగేన యోగనిరతైః పరిమృగ్యమాణః
 కిం త్వం వ్రజేషు నవనీతమహో ! వ్యముష్టాః || 35 ||

137

యం దుర్ద్రహం సుమనసో మనసాఽపి నిత్యం
 బంధచ్ఛిదం పరమమీశముదాహరంతి |
 దామ్నా నిబద్ధ ఇతి శుశ్రుమ తం భవంతం
 నాలం బభూవిథ బత శ్లథనాయ తస్య || 36 ||

138

ఐశం హి శైశవమపి వ్యతివేలఖేలం
 యత్ పూతనా శకటమర్జునయోశ్చ యుగ్మం |
 బాలోఽచితాన్యపరసాచివిచేష్టితేన
 హంతాలభంత శలభాయితమోజసస్తే || 37 ||

139

సత్యేవ గవ్యనివహే నిజధామ్ని భూమ్నా
 పర్యంతసద్మసు కిమర్థమచూచురస్త్యం |
 ముష్ణన్ చ కిం వ్యజఘటో ఘటశేషమగ్రే
 గోపీజనస్య పరిహాసపదం కిమాసీః || 38 ||

140

యన్నామ నాథ ! నవనీతమచూచురస్త్యం
 తచ్ఛాదనాయ యది తే మతిరావిరాసీత్ |
 కిం ముగ్ధ ! దిగ్ధమమునా కరపల్లవం తే
 గాత్రే ప్రమృజ్య నిరగాః కిల నిర్విశంకః || 39 ||

141

త్వామన్యగోపగృహగవ్యముషం యశోదా
 గుర్వీ త్వదీయమవమానమమృష్యమాణా |
 ప్రేష్ణాఽథ దామపరిణామజషా బబంధ
 తాదృక్ న తే చరితమార్యజనాః సహంతే || 40 ||

142

మాత్రా యది త్వమసి దామని సన్నిబద్ధః
 తచ్చావిణాముదితచాక్షుష నిర్హరాణాం ।
 బధ్నాసి హంత హృదయం భగవన్ ! కుతస్తత్
 సర్వో హి వశ్యవిషయే వివృణోతి వీర్యం ॥ 41 ॥

143

కాంతాలకాంతమమలం కమలాయతాక్షం
 ఉద్యువిలాసముదితస్మితమున్నసం చ ।
 వక్త్రం వహన్ పరమ ! గోపగృహేషు కిం త్వం
 గోపీమనాంసి నవనీతముతాభ్యమోషీః ॥ 42 ॥

144

సర్వం గుణాయ గుణినామితి సత్యమేతత్
 యత్ ఖల్విహేతరజనే మలినత్వహేతుః ।
 యద్ గోపవేషవినివేషణముత్తమం తే
 గోపాలనం చ గణయంతి గుణం గుణేషు ॥ 43 ॥

145

గోపాలపోతకతయా నిభృతం ధరిత్రీం
 ఆవస్తుకామ ఇవ సన్నపి బాల్యలౌల్యాత్ ।
 ఐంద్రం నిహత్య మహామద్రిమథో దధానః
 కిం తస్థిషే సురగణాయ సవాసవాయ ॥ 44 ॥

146

వేణుక్వణప్రణయిని త్వయి లోకనాథ !
 బృందావనం చరణసంచరణైః పునానే ।
 భావాస్తదా వనభువః కిల కీదృశస్తే
 త్వద్గీతసిక్తసికతాసు వసుంధరాసు ॥ 45 ॥

147

ధన్వైః శ్రుతం తదిహ తావకరాసకాలే
 గీతేన యేన హి శిలాః సలిలాంబభూవుః ।
 పంచాపి కించ పరివృత్తగుణాని భూతా -
 న్యుర్వీక్యశానుమరుదంబరశంబరాణి ॥ 46 ॥

148

తేభ్యః కృతీ న కిల కశ్చిదిహస్తి యే వై
 రాసోత్సవోత్సుకధియస్తవ కాననాంతే ।
 వేణుస్వనస్తుత రసౌఘపరిప్లుతాంతే
 స్వే సృక్వణీ రసనయా లిలిహుర్భుజంగాః ॥ 47 ॥

149

అంభోదనీలమరవిందదళాయతాక్షం
 పింఛావతంసమురరీకృతవేణుపాణిం ।
 త్వాం గోపవేషపరికర్మితకాయకాంతిం
 ధన్యాస్తదా దదృశురున్మథితాన్యభావాః ॥ 48 ॥

150

గోవర్ధనో గిరివరో యమునా నదీ సా
 బృందావనం చ మధురా చ పురీ పురాణీ ।
 అద్యాపి హంత ! సులభాః కృతినాం జనానాం
 ఏతే భవచ్ఛరణచారజషః ప్రదేశాః ॥ 49 ॥

151

బృందావనే స్థిరచరాత్మకకీటదూర్వా -
 పర్యంతజంతునిచయే బత యే తదానీం ।
 నైవాలభామహి జనిం హతకాస్త ఏతే
 పాపాః పదం తవ కదా పునరాశ్రయామః ॥ 50 ॥

152

హా జన్మ తాసు సికతాసు మయా న లబ్ధం
 రాసే త్వయా విరహితాః కిల గోపకన్యాః ।
 యాస్తావకీనపదపంక్తిజషోఽజషంత
 నిక్షిప్య తత్ర నిజమంగమనంగతప్తం ॥ 51 ॥

153

ఆచిన్వతః కుసుమమంఘ్రిసరోరుహం తే
 యే భేజిరే బత ! వనస్పతయో లతా వా ।
 అద్యాపి తత్కులభువః కులదైవతం మే
 బృందావనం మమ ధియం చ సనాథయంతి ॥ 52 ॥

154

యత్ త్వత్ప్రియం తదిహ పుణ్యమపుణ్యమన్యత్
 నాన్యత్ తయోర్భవతి లక్షణమత్ర జాతు |
 ధూర్తాయితం తవ హి యత్ కిల రాసగోష్ఠ్యాం
 తత్కీర్తనం పరమపావనమామనంతి || 53 ||

155

యా కంసముఖ్యన్యపకీటనిబర్హణోత్థా
 సా నిర్జితత్రిజగతస్తవ నైవ కీర్తిః |
 గోపాలనాది యదిదం భవదీయకర్మే -
 త్యాద్రీకరోతి విదుషాం హృదయం తదేతత్ || 54 ||

156

గోపాలవేషపరికర్మ పరావరేశం
 యన్నామ ధామ పరమం తమసః పరస్తాత్ |
 తత్ పింఛలాంఛనసుదామకృతోపవీతం
 గోధూలిధూసరితకుంతలమంతరాస్తాం || 55 ||

157

యద్వై జరాసుతభయాద్ విపలాయథాస్త్యం
 తచ్ఛేన్మనుష్య చరితానువిధానజం తే |
 తర్హి త్రిలోకగురుమీశ్వరమీశ్వరాణాం
 బాణాహవే కిమితి శంభుమజృంభయస్త్యం || 56 ||

158

జాతం కుతస్తదకృతజ్ఞవిచేష్టితం తే
 పుత్రీయయా కిల వరం వవృషే వృషాంకాత్ |
 అక్షేషు సక్తమతినా చ నిరాదరేణ
 వారాణసీ హరపురీ భవతా విదగ్ధా || 57 ||

159

సంజీవయన్నపి మృతం సుతముత్తరాయాః
 సాందీపనేశ్చిరమృతం సుతమానయన్ చ |
 ధామ్నో నిజాద్ ద్విజసుతాన్ పునరానయన్ వా
 స్వామేవ తాం తనుమహో ! కథమానయస్త్యం || 58 ||

160

అద్యాపి నాస్త్యపరతిః త్రివిధాపచారాత్
 పాపః పరే నిపతితోఽస్మి తమస్యపారే |
 ఏతాదృశోఽహమగతిర్భవతో దయాయాః
 పాత్రం త్వదీయచరణౌ శరణం ప్రపద్యే || 59 ||

161

విస్రంభణం త్వయి న యద్యపి మేఽస్తి నాపి
 శ్రద్ధా యథోక్తవచనార్థగతా తథాఽపి |
 వాచం త్వమాం సకృదథాప్యసకృన్మయోక్తాం
 సత్యాం కురుష్వ దయయైవ దయైకసింధో || 60 ||

162

పాపీయసోఽపి శరణాగతిశబ్దభాజో
 నోపేక్షణం మమ తవోచితమీశ్వరస్య |
 త్వజ్ఞానశక్తికరుణాసు సతీషు నైవ
 పాపం పరాక్రమితుమర్హతి మామకీనం || 61 ||

163

|| ఇతి పంచస్తవ్యాం అతిమానుషస్తవః సమాప్తః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ సుందరబాహుస్తవః ॥

శ్రీవత్సచిహ్నామిశ్రేభ్యో నమ ఉక్తిమధీమహే ।

యదుక్తయస్త్రయీకంఠే యాంతి మంగలసూత్రతాం ॥

శ్రీమంతౌ హరిచరణౌ సమాశ్రితోఽహం

శ్రీరామావరజమునీంద్రలబ్ధబోధః ।

నిర్భీకస్తత ఇహ సుందరోరుబాహుం

స్తోష్యే తచ్ఛరణవిలోకనాభిలాషీ ॥ 1 ॥

164

సుందరాయతభుజం భజామహే

వృక్షషండమయమద్రిమాశ్రితం ।

యత్ర సుప్రథితనూపురాపగా

తీర్థమర్థితఫలప్రదం విదుః ॥ 2 ॥

165

క్వచిత్ త్వరితగామినీ క్వచన మందమందాలసా

క్వచిత్ స్థలితవిహ్వలా క్వచన ఫేనిలా సారవా ।

పతంత్యపి కిల క్వచిత్ వ్రజతి నూపురాహ్వానదీ

సుసుందరభుజాహ్వానం మధు నిపీయ మత్తా యథా ॥ 3 ॥

166

ఉదధిగమందరాద్రిమథిమంథనలబ్ధపయో -

మధురరసేందిరాహ్వాసుధ సుందరదోః పరిఘం ।

అశరణమాదృశాత్మశరణం శరణార్థిజన -

ప్రవణధియం భజేమ తరుషండమయాద్రిపతిం ॥ 4 ॥

167

శశధరరింఖణాఢ్యశిఖముచ్చిఖరప్రకరం

తిమిరనిభప్రభూతతరుషండమయం భ్రమదం ।

భిదురితసప్తలోకసువిశృంఖలశంఖరవం

వనగిరిమావసంతముపయామి హరిం శరణం || 5 ||

168

యత్తుంగశృంగవినిషంగిసురాంగనానాం

న్యస్తోర్ధ్వపుండ్రముఖమండనమండితానాం |

దర్పణ్యభూత్ ధృతమపంకశశాంకపృష్ఠం

తద్ ధామ సుందరభుజస్య మహాన్ వనాద్రిః || 6 ||

169

యదీయశిఖరాగతాం శశికలాం తు శాఖామృగాః

నిరీక్ష్వ హరశేఖరీభవనమామృశంతస్తతః |

స్పృశంతి న హి దేవతాంతరసమాశ్రితేతి స్ఫుటం

స ఏష సుమహాతరువ్రజగిరిః గృహం శ్రీపతేః || 7 ||

170

సుందరదోర్ద్దివ్యాజ్ఞా

లంభనకాతరవశానుయాయినీ కరిణీ |

ప్రణయజకలహసమాధిః

యత్ర వనాద్రిః స ఏష సుందరదోష్ఠః || 8 ||

171

స ఏష సౌందర్యనిధేః ధృతశ్రియో

వనాచలో నామ సుధామ యత్ర హి |

భుజంగరాజస్య కులస్య గౌరవాత్

న ఖండితాః కుండలినః శిఖండిభిః || 9 ||

172

వృషగిరిరయమచ్యుతస్య యస్మిన్

స్వమతమలంఘయితుం పరస్పరేభ్యః |

ఖగపతిచరణౌ ఖగాః శపంతే

భుజగపతేర్భుజగాశ్చ సర్వ ఏవ || 10 ||

173

హరికులమఖిలం హనూమదంఘ్రిం

స్వకులపజాంబవతస్తద్దైవ భల్లాః |

నిజకులపజటాయుషశ్చ గృధ్రాః

స్వకులపతేశ్చ గజా గజేంద్రనామ్నః || 11 ||

174

వకుళధరసరస్వతీవిషక్త

స్వరరసభావయుతాసు కిన్నరీషు |

ద్రవతి దృషదపి ప్రసక్తగానా -

స్వీహ వనశైలతటీషు సుందరస్య || 12 ||

175

భృంగీ గాయతి హంసతాలనిభృతం తత్ పుష్ణతీ కోకిలా -

ఽప్యృద్ధాయత్యథ వల్లితల్లజముఖాదాస్త్రం మధు స్యందతే |

నిస్స్పందస్తిమితాః కురంగతతయః శీతం శిలాసైకతం

సాయాహ్నా కిల యత్ర సుందరభుజస్తస్మిన్ వనక్ష్మాధరే || 13 ||

176

పీతాంబరం వరదశీతలదృష్టిపాతం

ఆజానులంబిభుజమాయతకర్ణపాశం |

శ్రీమన్మహావనగిరీంద్రనివాసదీక్షం

లక్ష్మీధరం కిమపి వస్తు మమావిరస్తు || 14 ||

177

జనిజీవనాప్యయవిముక్తయో యతో

జగతామితి శ్రుతిశిరస్సు గీయతే |

తదిదం సమస్తదురితైకభేషజం

వనశైలసంభవమహం భజే మహాః || 15 ||

178

సద్భృహ్మాత్మపదైస్త్రయాశిరసి యో నారాయణోక్త్యా తథా

వ్యాఖ్యాతో గతిసామ్యలబ్ధవిషయానన్యత్వబోధోజ్ఞ్వలైః |

నిస్తుల్యాదికమద్వితీయమమృతం తం పుండరీకేక్షణం

ప్రారూఢశ్రియమాశ్రయే వనగిరేః కుంజోదితం సుందరం || 16 ||

179

పతిం విశ్వస్యాత్మేశ్వరమితి పరం బ్రహ్మ పురుషః
 పరం జ్యోతిస్తత్త్వం పరమపి చ నారాయణ ఇతి |
 శ్రుతిర్బ్రహ్మేశాదీంస్తదుదితవిభూతీంస్తు గృణతీ
 యమాహరూఢశ్రీః స వనగిరిధామా విజయతే || 17 ||

180

పృథివ్యాద్యాత్మాంతం నియమయతి యస్తత్త్వనికరం
 తదంతర్యామీ తద్వపురవిదితస్తేన భగవాన్ |
 స ఏష స్వైశ్వర్యం నవిజహదశేషం వనగిరిం
 సమధ్యాసీనో నో విశతు హృదయం సుందరభుజః || 18 ||

181

ప్రత్యగాత్మని కదాఽప్యసంభవత్
 భూమభూమిమభివక్తి యం శ్రుతిః |
 తం వనాద్రినిలయం సుసుందరం
 సుందరాయతభుజం భజామహే || 19 ||

182

వందేయ సుందరభుజం భుజగేంద్రభోగ -
 సక్తం మహావనగిరిప్రణయప్రవీణం |
 యం తం విదుర్దహరమష్టగుణోపజుష్టం
 ఆకాశమౌపనిషదీషు సరస్వతీషు || 20 ||

183

యత్ స్వాయత్తస్వరూపస్థితికృతికనిజేచ్ఛానియామ్యస్వశేషా -
 నంతాశేషప్రపంచస్తత ఇహ చిదివాచిద్వపుర్వాచిశబ్దైః |
 విశ్లేః శబ్దైః ప్రవాచ్యో హతవృజినతయా నిత్యమేవానవద్యః
 తం వందే సుందరాహ్వాం వనగిరినిలయం పుండరీకాయతాక్షం || 21 ||

184

గుణజం గుణినో హి మంగళత్వం
 ప్రమితం ప్రత్యుత యత్స్వరూపమేత్య |
 తమనంతసుఖావబోధరూపం
 విమలం సుందరబాహుమాశ్రయామః || 22 ||

185

అతిపతితావధిస్వమహిమానుభవప్రభవత్ -

సుఖకృతనిస్తరంగజలధీయితనిత్యదశం ।

ప్రతిభటమేవ హేయనికరస్య సదాఽప్రతిమం

హరిమిహ సుందరాహ్వాముపయామి వనాద్రితటే ॥ 23 ॥

186

సదా షాఢ్గుణ్యాఖ్యైః పృథులబలవిజ్ఞానశకన -

ప్రభావీర్యైశ్చర్యైరవధివిధురైరేధితదశం ।

ద్రుమస్తోమక్ష్యాభృత్పరిసరమహోద్యానముదితం

ప్రపద్యేఽధ్యారాధశ్రియమిమమహం సుందరభుజం ॥ 24 ॥

187

సౌశీల్యాశ్రితవత్సలత్వమృదుతాసౌహార్దసామ్యార్జవైః

ధైర్యస్థైర్యసువీర్యశౌర్యకృతితాగాంభీర్యచాతుర్యకైః ।

సౌందర్యాన్వితసౌకుమార్యసమతాలావణ్యముఖ్యైర్గుణైః

దేవః శ్రీతరుషండశైలనిలయే నిత్యం స్థితః సుందరః ॥ 25 ॥

188

యేష్యేకస్య గుణస్య విప్రుడపి వై లోకోత్తరం స్వాశ్రయం

కుర్యాత్ తాదృశవైభవైరగణితైర్నిస్సీమభూమాన్వితైః ।

నిత్యైర్దివ్యగుణైస్తతోఽధికశుభత్వైకాస్పదాత్మాశ్రయైః

ఇథం సుందరబాహుమస్మి శరణం యాతో వనాద్రీశ్వరం ॥ 26 ॥

189

సదా సమస్తం జగదీక్షతే హి యః

ప్రత్యక్షదృష్ట్యా యుగపద్భువా స్వతః ।

స ఈదృశజ్ఞాననిధిర్నిధిస్తు నః

సింహాద్రికుంజేషు చకాస్తి సుందరః ॥ 27 ॥

190

ఐశ్వర్యతేజోబలవీర్యశక్తయః

కీదృగ్విధాః సుందరబాహుసంశ్రయాః ।

యోఽసౌ జగజ్జన్మలయస్థితిక్రియాః

సంకల్పతోఽల్పాదుపకల్పయత్యజః ॥ 28 ॥

191

యత్ కల్పాయుతభోగతోఽపి కృశతాం యాయాన్న తావత్ఫలం
 యేష్యేకస్య తథావిధైః సతతజైరంహోభిరుత్సేమభిః |
 అస్తాదావిహ సంస్మృతావుపచితైశ్చన్నం సుసన్నం జనం
 సన్నత్యా క్షమతే క్షణాద్ వనగిరిప్రస్థప్రియః సుందరః || 29 ||

192

యజ్ఞాతీయో యాదృశో యత్స్వభావో
 పాదచ్ఛాయాం సంశ్రితో యోఽపి కోఽపి |
 తజ్ఞాతీయస్తాదృశస్తత్స్వభావః
 శ్లిష్యత్యేనం సుందరో వత్సలత్వాత్ || 30 ||

193

నిహీనో జాత్యా వా భృశమకుశలైర్వా స్వచరితైః
 పుమాన్ వై యః కశ్చిద్ బహుతృణమపి స్యాదగుణతః |
 శ్రయంతం తం పశ్యేద్ భుజగపతినా తుల్యమపి యో
 వనాద్రిప్రస్థస్థః స మమ శరణం సుందరభుజః || 31 ||

194

ఏకైకమంగళగుణానుభవాభినందం
 ఈదృక్ త్వయానితి చ సుందరదోష్టి కృష్ణే |
 తే యే శతం త్వతి నియంతుమనాః శ్రుతిర్వై
 నైవైష వాఙ్మనసగోచర ఇత్యుదాహ || 32 ||

195

అబ్జపాదమరవిందలోచనం
 పద్మపాణితలమంజనప్రభం |
 సుందరోరుభుజమిందిరాపతిం
 వందిషీయ వరదం వనాద్రిగం || 33 ||

196

కనకమరకతాంజనద్రవాణాం
 మథనసముత్థితసారమేలనోత్థం |
 జయతి కిమపిరూపమస్య తేజో
 వనగిరినందనసుందరోరుబాహోః || 34 ||

197

కిం ను స్వయం స్వాత్మవిభూషణం భవన్

అసావలంకార ఇతీరితో జన్తైః ।

వర్ధిష్ణుబాలద్రుమషండమండితం

వనాచలం వా పరితః ప్రసాధయన్ ॥ 35 ॥

198

సుఖస్పర్శైర్నిత్యైః కుసుమసుకుమారాంగసుఖదైః

సుసౌగంధ్యైర్ద్వివ్యాభరణగణదివ్యాయుధగణైః ।

అలంకార్యైః సర్వైర్నిగదితమలంకార ఇతి యః

సమాఖ్యానం ధత్తే స వనగిరినాథోఽస్తు శరణం ॥ 36 ॥

199

మకుటమకుటమాలోత్తంసచూడాలలామ -

స్వలకతిలకమాలాకుండలైః సోర్ధ్వపుండ్రైః ।

మణివరవనమాలాహారకేయూరకంద్యైః

తులసికటకకాంచీనూపురాద్యైశ్చ భూషైః ॥ 37 ॥

200

అసిజలజరథాంగైః శార్ఙ్గకౌమోదకీభ్యాం

అగణితగుణజాలైరాయుధైరప్యథాన్యైః ।

సతతవితతశోభం పద్మనాభం వనాద్రేః

ఉపవనసుఖలీలం సుందరం వందిషీయ ॥ 38 ॥

201

ఆజానజస్వగతబంధురగంధలుబ్ధ -

భ్రామ్యద్విదగ్ధమధుపాలిసదేశకేశం ।

విశ్వాధిరాజ్యపరిబర్హకీరీటరాజం

హై ! సుందరస్య బత సుందరముత్తమాంగం ॥ 39 ॥

202

అంధం తమస్తిమిరనిర్మితమేవ యత్ స్యాత్

తత్సారసాధితసుతంత్వతివృత్తవార్తం ।

ఈశస్య కేశవ గిరేరలకాలిజాలం

తత్తుల్యకుల్యమధుపాథ్యమహావనస్య ॥ 40 ॥

203

జష్టాష్టమీకజ్వలదందుసన్నిభం
 ధృతోర్ధ్వపుండ్రం విలసద్విశేషకం ।
 భూమ్నా లలాటం విపులం విరాజతే
 వనాద్రినాథస్య సముచ్చితశ్రియః ॥ 41 ॥

204

సుచారుచాపద్వయవిభ్రమం భ్రువోః
 యుగం సునేత్రాహ్వాసహస్తపత్రయోః ।
 ఉపాంతగం వా మధుపావలీయుగం
 విరాజతే సుందరబాహుసంశ్రయం ॥ 42 ॥

205

అదీర్ఘమప్రేమదుఘం క్షణోజ్వలం
 నచోరమంతః కరణస్య పశ్యతాం ।
 అనుబ్జమబ్జం ను కథం నిదర్శనం
 వనాద్రినాథస్య విశాలయోర్ద్వశోః ॥ 43 ॥

206

ప్రశ్చోతత్రేమసారామృతరసచులకప్రకమప్రక్రియాభ్యాం
 విక్షిప్తాలోకితోర్మిప్రసరణముషితస్వాంతకాంతాజనాభ్యాం ।
 విశ్వోత్పత్తిప్రవృత్తిస్థితిలయకరణైకాంతశాంతక్రియాభ్యాం
 దేవోఽలంకారనామా వనగిరినిలయో వీక్షతామీక్షణాభ్యాం ॥ 44 ॥

207

ప్రేమామృతౌఘపరివాహిమహాక్షిసింధు -
 మధ్యే ప్రబద్ధసముదంచితసేతుకల్పా ।
 ఋజ్వే సుసుందరభుజస్య విభాతి నాసా
 కల్పద్రుమాంకురనిభా వనశైలభర్తుః ॥ 45 ॥

208

వ్యాభాషితాభ్యధికనందనభందనర్థి
 మందస్మితామృతపరిస్తవసంస్తవాఢ్యం ।
 ఆభాతి విద్రుమసమాధరమాస్యమస్య
 దేవస్య సుందరభుజస్య వనాద్రిభర్తుః ॥ 46 ॥

209

యశోదాంగుల్యగ్రోన్నమితచిబుకాఘ్రాణముదితౌ
 కపోలావద్యాపి హ్యానుపరతతద్ధర్షగమకౌ |
 విరాజేతే విష్వగ్వితతసహకారాసవరస
 ప్రమాద్యద్భృంగాధ్యద్రుమవనగిరేః సుందరహరేః || 47 ||

210

వ్యాలంబికుండలముదగ్రసువర్ణపుష్ప
 నిష్పన్నకల్పలతికాయమలానుకారం |
 యత్కర్ణపాశయుగలం నిగలం ధియాం నః
 సోఽయం సుసుందరభుజో వనశ్శైలభూషా || 48 ||

211

సదంససంసంజితకుంతలాంతికా -
 వతీర్ణకర్ణాభరణాధ్యకంధరః |
 సుబంధురస్కంధనిబంధనో యువా
 సుసుందరః సుందరదోర్విజృంభతే || 49 ||

212

వ్యాధగూఢభుజజత్రుముల్లసత్
 కంబుకంధరధరం ధరాధరం |
 వృక్షషండమయభూభృతస్తటే
 సుందరాయతభుజం భజామహే || 50 ||

213

మందరభ్రమణవిభ్రమోద్భటాః
 సుందరస్య విలసంతి బాహవః |
 ఇందిరాసమభినందభందనాః
 చందనాగురువిలేపభూషితాః || 51 ||

214

జ్యాక్రిణాంకపరికర్మధర్మిణో
 భాంతి సుందరభుజస్య బాహవః |
 పారిజాతవిటపాయితర్థయః
 ప్రార్థితార్థపరిదానదీక్షితాః || 52 ||

215

సాగరాంబరతమాలకానన

శ్యామలర్థయ ఉదారపీవరాః ।

శేషభోగపరిభోగభాగినః

తన్నిభా వనగిరీశితుర్భుజాః ॥ 53 ॥

216

అహమహమికాభాజో గోవర్ధనోద్భృతినర్మణి

ప్రమథనవిధావభేర్లబ్ధప్రబంధసమక్రియాః ।

అభిమతబహుభావాః కాంతాభిరంభణసంభ్రమే

వనగిరిపతేర్భాహః శుంభంతి సుందరదోర్హరేః ॥ 54 ॥

217

శ్రీమద్వనాద్రిపతిపాణితలాబ్జయుగ్మం

ఆరూఢయోర్విమలశంఖరథాంగయోస్తు ।

ఏకోఽబ్జమాశ్రిత ఇవోత్తమరాజహంసః

పద్మప్రియోఽర్క ఇవ తత్సమితో ద్వితీయః ॥ 55 ॥

218

లక్ష్మ్యః పదం కౌస్తుభసంస్కృతం చ

శ్రీవత్సభూమిర్విమలం విశాలం ।

విభాతి వక్షో వనమాలయాఽఽఢ్యం

వనాద్రినాథస్య సుసుందరస్య ॥ 56 ॥

219

సౌందర్యామృతసారపూరపరివాహవర్తగర్తాయితం

యాతః కించ విరించిసంభవనభూమ్యంభోజసంభూతిభూః ।

నాభిః శుంభంతి కుంభికుంభనిభనిర్భాతస్తనస్వర్వధూ -

సంభుక్తద్రుమషండశైలవసతేరారూఢలక్ష్మ్య హరేః ॥ 57 ॥

220

సుందరస్య కిల సుందరబాహోః

శ్రీమహాతరువనాచలభర్తుః ।

హంత ! యత్ర నివసంతి జగంతి

ప్రాపితక్రశిమ తత్తను మధ్యం ॥ 58 ॥

221

పిష్టదుష్టమధుక్లేటభకీటౌ
 హస్తీహస్తయుగలాభసువృత్తౌ |
 రాజతః క్రమకృశౌ చ సదూరూ
 సుందరస్య వనభూధరభర్తుః || 59 ||

222

యౌవనవృషకకుదోద్భేదనిభం నితరాం
 భాతి విభోరుభయం జాను శుభాకృతికం |
 సుందరభుజనామ్నో మందరమథితాభ్యైః
 చందనవనవిలసత్కందరవృషభపతేః || 60 ||

223

అధోముఖం న్యస్తపదారవిందయోః
 ఉదంచితోదాత్తసునాలసన్నిభే |
 విలంఘ్య జంఘే క్వ ను రంహతో దృశౌ
 వనాద్రినాథస్య సుసుందరస్య మే || 61 ||

224

సుసుందరస్యాస్య పదారవిందే
 పాదారవిందాధికసౌకుమార్యే |
 అతోఽన్యథా తే బిభృయాత్ కథం ను
 తదాసనం నామ సహస్రపత్రం || 62 ||

225

సౌందర్యమార్దవసుగంధరసప్రవాహైః
 ఏతే హి సుందరభుజస్య పదారవిందే |
 అంభోజడంభపరిరంభణమభ్యజైష్టాం
 తద్ వై పరాజితమిమే శిరసా బిభర్తి || 63 ||

226

ఏతే తే బత సుందరాహ్వయజషః పాదారవిందే శుభే
 యన్నిర్ణేజసముత్థితత్రిపథగాస్రోతస్సు కించిత్ కిల |
 ధత్తేఽసౌ శిరసా ధ్రువః తదపరం స్రోతో భవానీపతిః
 యస్యాస్యాలకనందికేతి నిజగుః నామైవమన్వర్థకం || 64 ||

227

ఆమ్నాయకల్పలతికోత్థసుగంధిపుష్పం
 యోగీంద్రహార్దసరసీరుహరాజహంసం ।
 ఉత్పక్వధర్మసహకారఫలప్రకాండం
 వందేయ సుందరభుజస్య పదారవిందం ॥ 65 ॥

228

సుసుందరస్యాస్య తు వామనాకృతేః
 క్రమత్రయప్రార్థిని మానసే కిల ।
 ఇమే పదే తావదిహాసహిష్ణునీ
 విచక్రమాతే త్రిజగత్ పదద్వయే ॥ 66 ॥

229

సౌందర్యసారామృతసింధువీచీ -
 శ్రేణీషు పాదాంగులినామికాసు ।
 న్యక్కుత్య చంద్రశ్రియమాత్మకాంత్యా
 నఖావలీ శుంభతి సుందరస్య ॥ 67 ॥

230

యో జాతక్రశిమా మలీ చ శిరసా సంభావితః శంభునా
 సోఽయం యచ్ఛరణాశ్రయీ శశధరో నూనం నఖవ్యాజతః ।
 పూర్ణత్వం విమలత్వముజ్జ్వలతయా సార్థం బహుత్వం తథా
 యాతస్తం తరుషండశైలనిలయం వందామహే సుందరం ॥ 68 ॥

231

యస్యాః కటాక్షణమనుక్షణమీశ్వరాణాం
 ఐశ్వర్యహేతురితి సర్వజనీనమేతత్ ।
 శ్రీః సేతి సుందరనిషేవణతో నిరాహుః
 తం హి శ్రియః శ్రియముదాహురుదారవాచః ॥ 69 ॥

232

దివ్యాచింత్యమహద్భుతోత్తమగుణైస్తారుణ్యలావణ్యక -
 ప్రాయైరద్భుతభావగర్భసతతాపూర్వప్రియైర్విభ్రమైః ।
 రూపాకారవిభూతిభిశ్చ సదృశీం నిత్యానపేతాం శ్రియం
 నీలాం భూమిమవీదృశీం రమయితా నిత్యం వనాద్రీశ్వరః ॥ 70 ॥

233

అన్యోన్యచేష్టితనిరీక్షణహార్దభావ -

ప్రేమానుభావమధురప్రణయప్రభావః ।

ఆజస్తనవ్యతరదివ్యరసానుభూతిః

స్వాం ప్రేయసీం రమయితా వనశైలనాథః ॥ 71 ॥

234

సుందరస్య వనశైలవాసినో

భోగమేవ నిజభోగమాభజన్ ।

శేష ఏష ఇతి శేషతాకృతేః

ప్రీతిమానహిపతిః స్వనామని ॥ 72 ॥

235

వాహనాసనవితానచామరాత్

యాకృతిః ఖగపతిస్త్రయీమయః ।

నిత్యదాస్యరతిరేవ యస్య వై

హ్యేష సుందరభుజో వనాద్రిగః ॥ 73 ॥

236

వనాద్రినాథస్య సుసుందరస్య వై

ప్రభుక్తశిష్టాశ్యథ సేన్యసత్పతిః ।

సమస్తలోకైకధురంధరః సదా

కటాక్షవీక్యోఽస్య చ సర్వకర్మసు ॥ 74 ॥

237

ఛత్రచామరముఖాః పరిచ్ఛదాః

సూరయః పరిజనాశ్చ నైత్యగాః ।

సుందరోరుభుజమింధతే సదా

జ్ఞానశక్తిముఖనిత్యసద్గుణాః ॥ 75 ॥

238

ద్వారనాథగణనాథతల్లజాః

పారిషద్యపదభాగినస్తథా ।

మామకాశ్చ గురవః పురాతనాః

సుందరం వనమహీధ్రగం శ్రితాః ॥ 76 ॥

239

ఈదృశైః పరిజనైః పరిచ్ఛదైః
 నిత్యసిద్ధనిజభోగభూమిగః ।
 సుందరో వనగిరేస్తటీషు వై
 రజ్యతే సకలదృష్టిగోచరః ॥ 77 ॥

240

ఆక్రీడభూమిషు సుగంధిషు పౌష్టికీషు
 వైకుంఠధామని సమృద్ధసువాపికాసు ।
 శ్రీమల్లతాగృహవతీషు యథా తద్దైవ
 లక్ష్మీధరః సజతి సింహగిరేస్తటీషు ॥ 78 ॥

241

ఆనందమందిరమహామణిమంటపాంతః
 లక్ష్మ్యా భువాఽప్యహిపతౌ సహ నీలయా చ ।
 నిస్సంఖ్యనిత్యనిజదివ్యజనైకసేవ్యో
 నిత్యం వసన్ సజతి సుందరదోర్వనాద్రౌ ॥ 79 ॥

242

ప్రత్యర్థిని త్రిగుణకప్రకృతేరసీమ్ని
 వైకుంఠధామని పరాంబరనామ్ని నిత్యే ।
 నిత్యం వసన్ పరమసత్త్వమయేఽప్యతీత -
 యోగీంద్రవాఙ్మనస ఏష హరిర్వనాద్రౌ ॥ 80 ॥

243

లోకాంశ్చతుర్దశ దధత్ కిల సుందరస్య
 పంక్తీగుణోత్తరితసప్తవృతీదమండం ।
 అన్యాని చాస్య సుసదృంశి పరశ్శతాని
 క్రీడావిధేరిహ పరిచ్ఛదతామగచ్ఛన్ ॥ 81 ॥

244

సురనరతిర్యగాదిబహుభేదకభిన్నమిదం
 జగదథ చాండమండవరణాని చ సప్త తథా ।
 గుణపురుషౌ చ ముక్తపురుషాశ్చ వనాద్రిపతేః
 ఉపకరణాని నర్మవిధయేఽపి భవంతి విభోః ॥ 82 ॥

245

జ్ఞానినః సతతయోగినో హి యే
 సుందరాంఘ్రిపరభక్తిభాగినః |
 ముక్తిమాప్య పరమాం పరే పదే
 నిత్యకింకరపదం భజంతి తే || 83 ||

246

దేవస్య సుందరభుజస్య వనాద్రిభర్తుః
 హై ! శీలవత్త్వమథవాఽఽశ్రితవత్సలత్వం |
 ఐశస్వభావమజహద్భిరిహవతారైః
 యోఽలంచకార జగదాశ్రితతుల్యధర్మా || 84 ||

247

సింహాద్రినాథ ! తవ వాఙ్మనసాతివృత్తం
 రూపం త్వతీంద్రియముదాహ రహస్యవాణీ |
 ఏవం చ న త్వమిహ చేత్ సమవాతరిష్యః
 త్వజ్ఞానభక్తివిధయోఽద్య ముధాఽభవిష్యన్ || 85 ||

248

యే భక్తా భవదేకభోగమనసోఽనన్యాత్మసంజీవనాః
 తత్సంశ్లేషణతద్విరోధినిధనాద్యర్థం వనాద్రీశ్వర ! |
 మధ్యేఽండం యదవాతరః సురనరాద్యాకారదివ్యాకృతిః
 తేనైవ త్రిదశైర్నరైశ్చ సుకరం స్వప్రార్థితప్రార్థనం || 86 ||

249

శ్రీమన్ ! మహావనగిరీశ ! విధీశయోస్తే
 మధ్యే తు విష్ణురితి యః ప్రథమావతారః |
 తేనైవ చేత్ తవ మహిమ్ని జనాః కిలాంధాః
 త్వన్మత్స్యభావమవగమ్య కథం భవేయుః || 87 ||

250

హే ! దేవ ! సుందరభుజ త్వమిహండమధ్యే
 సౌలభ్యతో విసదృశం చరితం మహిమ్నః |
 అంగీకరోషి యది తత్ర సురైరమీభిః
 సామ్యాన్నికర్షపరిపాలనమేవ సాధు ! || 88 ||

251

ఇహావతీర్ణస్య వనాద్రినాథ ! తే

నిగూహతః స్వం మహిమానమైశ్వరం ।

ఉమాపతేః కిం విజయః ప్రియంకరః

ప్రియంకరా వేంద్రజిదస్త్రబంధనా ॥ 89 ॥

252

పుచ్చోత్పచ్చనమూర్చ్ఛనోద్ధతిధుతవ్యావర్తితావర్తవత్ -

సంవర్తార్ణవనీరపూరవిలురత్పారీనదివ్యాకృతేః ।

సింహద్రీశ ! న వైభవం తవ కథం స్వాల్క్ష్యమాలక్ష్యతే

పద్మాక్షస్య జఘుక్షతోఽపి విభవం లక్ష్మీధరాధోక్షజ ! ॥ 90 ॥

253

సాచలావటతటాకదీర్ఘికా

జాహ్నవీజలధివర్ధితః క్షయే ।

శృంగసంగమితనౌర్మనోరభూః

అగ్రతోఽండజవపుర్ణి సుందర ! ॥ 91 ॥

254

ప్రలయజనీరపూరపరిపూరితస్వనిలయావసన్నవదన -

భ్రమదశరణ్యభూతశరణార్థినాకిశరణం భవన్ స్వకృపయా ।

చలదుదధీరితాంబుకలుషీక్రియాధ్యగమనః స్వప్రప్థవిధృతా -

ఽచలకుల ఏష మీనతనురత్ర సుందరభుజో వనాద్రినిలయః ॥ 92 ॥

255

స్వప్రప్థే ప్రష్ఠాద్రిభ్రమణకరణైః కించ ఫణినో

వికృష్టివ్యాకృష్టివ్యతివిధుతదుగ్ధాభిచలితైః ।

అవిస్సందో నందన్ వికసదరవిందేక్షణరుచిః

పురాఽభూః సింహద్రేః ప్రియతమ ! హరే ! కచ్చపవపుః ॥ 93 ॥

256

జగత్ ప్రలీనం పునరుద్ధిధీర్వతః

సింహక్షితిక్షిన్నిలయస్థ ! సుందర ! ।

పురా వరాహస్య తవేయముర్వరా

దంష్ట్రాహ్వయేందోః కిల లక్ష్మలక్ష్మితా ॥ 94 ॥

257

న వాయుః పస్పందే యయతురథవాఽస్తం శశిరవీ
 దిశోఽనశ్యన్ విశ్వాఽప్యచలదచలా సాచలకులా |
 నభశ్చ ప్రశ్చోతి క్షధితమపి పాథో నరహరౌ
 త్వయి స్తంభే శుంభద్వపుషి సతి హే సుందరభుజ ! || 95 ||

258

అరాలం పాతాలం త్రిదశనిలయః ప్రాపితలయౌ
 ధరిత్రీ నిర్ధూతా యయురపి దిశః కామపి దిశం |
 అజ్యంభిష్టాంభోధిః ఘుముఘుమితి ఘూర్ణన్ సురరిపోః
 విభిందానే వక్షస్త్వయి నరహరౌ సుందరభుజ ! || 96 ||

259

నఖక్రకచకప్రథిక్రథితదైత్యవక్షస్సల్లీ
 సముత్థరుధిరచ్ఛటాచ్ఛురితబింబితం స్వం వపుః |
 విలోక్య రుషితః పునః ప్రతిమృగేంద్రశంకావశాద్
 య ఏష నరకేసరీ స ఇహ దృశ్యతే సుందరః || 97 ||

260

క్షీతిరియం జనిసంహృతిపాలనైః
 నిగిరణోద్గిరణోద్ధరణైరపి |
 వనగిరీశ ! తవైవ సతీ కథం
 వరద వామన భిక్షణమర్హతి || 98 ||

261

భార్గవః కిల భవాన్ భవన్ పురా
 కుందసుందరవనాచలేశ్వర ! |
 అర్జునస్య బలదర్పితస్య తు
 చేత్స్యతి స్మరతి బాహుకాననం || 99 ||

262

ఆజ్ఞా తవాత్రభవతీ విదితా త్రయీ సా
 ధర్మం తదుక్తమఖిలేన వనాద్రినాథ ! |
 అన్యూనమాచరితుమాస్తికశిక్షణార్థం
 అత్రావతీర్య కిల సుందర ! రాఘవోఽభూః || 100 ||

263

వనగిరిపతిరీశితేతి దేవైః

త్రిపురహరత్రిపురఘ్నచాపభంగాత్ |

వ్యగణి పరశురామదర్శితస్య

స్వకథనుషః పరిమర్శదర్శనాచ్చ || 101 ||

264

అనవాప్తమత్ర కిల లిప్యతే జనైః

న చ లబ్ధమేతదిహ భోక్తమిష్యతే |

అనవాప్తమత్ర కిల నాస్తి రామ ! తద్

జగతీ త్వయా తృణమవైక్షి సుందర ! || 102 ||

265

శిఖరిషు విపినేష్వప్యపగాస్వచ్ఛతోయా -

స్వనుభవసి రసజ్ఞో దండకారణ్యవాసాన్ |

తదిహ తదనుభూతౌ సాభిలాషోఽద్య రామ

శ్రయసి వనగిరీంద్రం సుందరీభూయ భూయః || 103 ||

266

ఉపవనతరుషండైర్మండితే గండశైల -

ప్రణయిభవదుదంతోద్ధాయగంధర్వసిద్ధే |

వనగిరితటభూమిప్రస్తరే సుందర ! త్వం

భజసి ను మృగయానానుద్రవశ్రాంతిశాంతిం || 104 ||

267

కూలేఽభ్యే కిల దక్షిణస్య నివసన్ దూరోత్తరాంభోధిగాన్

దైత్యాన్ ఏకపతత్రిణాఽచ్చిన ఇతీయం కింవదంతీ శ్రుతా |

తత్త్రైవేశ్వరమంభసాం వ్యజయథాః ! తస్మాద్ వనాద్రీశ్వర !

శ్రీమన్ ! సుందర ! సేతుబంధనముఖాః క్రీడాస్తవాడంబరం || 105 ||

268

రఘుకులతిలక త్వం జాతుచిద్ యాతుధాన -

చ్ఛలమృగమృగయాయాం సంప్రసక్తః పురాఽభూః |

తదుపజనితభేదచ్ఛేదనాయాద్య గాయన్ -

మధుకరతరుషండం రజ్యసే కిం వనాద్రిం || 106 ||

269

హే ! సుందరైకతరజన్మని కృష్ణభావే
 ద్వే మాతరౌ చ పితరౌ చ కులే అపి ద్వే |
 ఏకక్షణాదనుగృహీతవతః ఫలం తే
 నీలా కులేన సదృశీ కిల రుక్మిణీ చ || 107 ||

270

త్వం హి సుందర ! యదా స్తనంధయః
 పూతనాస్తనమధాస్తదా ను కిం |
 జీర్ణమేవ జఠరే పయోవిషం
 దుర్జరం వద తదాత్మనా సహ || 108 ||

271

ఆశ్రితేషు సులభో భవన్ భవాన్
 మర్త్యతాం యది జగామ సుందర ! |
 అస్తు నామ తదులూఖలే కియద్
 దామబద్ధ ఇతి కిం తదాఽరుదః || 109 ||

272

సుందరోరుభుజ ! నందనందన -
 స్త్వం భవన్ భ్రమరవిభ్రమాలకః |
 మందిరేషు నవనీతతల్లజం
 వల్లవీధియముత వ్యచూచురః || 110 ||

273

కాలియస్య ఫణతాం శిరస్తు మే
 సత్కదంబశిఖరత్వమేవ వా |
 వష్టి జష్టవనశైల సుందర !
 త్వత్పదాబ్జయుగమర్పితం యయోః || 111 ||

274

గూహితస్వమహిమాఽపి సుందర !
 త్వం వ్రజే కిమితి శక్రమాక్రమీః |
 సప్తరాత్రమదధాశ్చ కిం గిరిం
 పృచ్ఛతశ్చ సుహృదః కిమక్రుధః || 112 ||

275

హే నందనందన ! సుసుందర సుందరాహ్వా !
 బృందావనే విహరతస్తవ వల్లవీభిః |
 వేణుధ్వనిశ్రవణతస్తరుభిస్తదా వై
 సగ్రావభిర్జతువిలాయమహో ! విలిల్యే || 113 ||

276

గాయం గాయం వనగిరిపతే ! త్వం హి బృందావనాంతః
 గోపీసంఘైర్విహరసి యదా సుందరవ్యాధబాహో |
 రాసారంభోత్సవబహువిధప్రేమ సీమంతినీనాం
 చేతశ్చేతస్తవ చ తు తదా కాం దశామన్వభూతాం || 114 ||

277

ఇంగితం నిమిషితం చ తావకం
 రమ్యమద్భుతమతిప్రియంకరం |
 తేన కంసముఖకీటశాసనం
 సుందరాలృకమపి ప్రశస్యతే || 115 ||

278

వారాణసీదహన పౌండ్రకభౌమభంగ -
 కల్పద్రుమాహరణశంకరజృంభణాద్యాః |
 అన్యాశ్చ భారతబలక్రథనాదయస్తే
 క్రీడాః సుసుందరభుజ ! శ్రవణామృతాని || 116 ||

279

త్వం హి సుందర ! వనాద్రినాథ ! హే
 వేంకటాహ్వామహీధ్ర మూర్ధని |
 దేవసేవితపదాంబుజద్వయః
 సంశ్రితేభ్య ఇహ తిష్ఠసే సదా || 117 ||

280

హస్తీశైలనిలయో భవన్ భవాన్
 సాంప్రతం వరదరాజసాహ్వాయః |
 ఇష్టమర్థమనుకంపయా దదద్
 విశ్వమేవ దయతే హి సుందర ! || 118 ||

281

మధ్యేక్షీరపయోధి శేషశయనే శేషే సదా సుందర !

త్వం తద్వైభవమాత్మనో భువి భవద్భక్తేషు వాత్సల్యతః |
విశ్రాణ్యాఖిలనేత్రపాత్రమిహ సన్ సహోద్భవాయాస్తటే
శ్రీరంగే నిజధామ్ని శేషశయనే శేషే వనాద్రీశ్వర ! || 119 ||

282

కలీ భవిష్యన్ కలికల్కదూషితాన్

దుష్టానశేషాన్ భగవన్ హనిష్యసి |
స ఏష తస్యావసరః సుసుందర !
ప్రశాధి లక్ష్మీశ ! సమక్షమేవ నః || 120 ||

283

ఈదృశాస్త్యదవతారసత్తమాః

సర్వ ఏవ భవదాశ్రితాన్ జనాన్ |
త్రాతుమేవ న కదాచిదన్యథా
తేన సుందర ! భవంతమాశ్రయే || 121 ||

284

త్వామామనంతి కవయః కరుణామృతాబ్ధిం

త్వామేవ సంశ్రితజనిఘ్నముపఘ్నమేషాం |
ఏషాం వ్రజన్నిహ హి లోచనగోచరత్వం
హే సుందరాహ్వా ! పరిచస్కరిషే వనాద్రిం || 122 ||

285

అశక్యం నో కించిత్ తవ న చ న జానాసి నిఖిలం

దయాలుః క్షంతా చాస్యహమపి చ నాగాంసి తరితుం |
క్షమోఽతస్త్వచ్చేషో హ్యగతిరితి చ క్షుద్ర ఇతి చ
క్షమస్వైతావన్నో బలమిహ హరే ! సుందరభుజ ! || 123 ||

286

లంకాయుద్ధహతాన్ హరీన్ ద్విజసుతం శంబూకదోషాన్మృతం

సాందీపన్యభిజం మృతం ద్విజసుతాన్ బాలాంశ్చ వైకుంఠగాన్ |
గర్భం చార్జునిసంభవం వ్యుదధరః స్వేనైవ రూపేణ యః
స్వాభీష్టం మమ మధురోశ్చ దదసే నో కిం వనాద్రీశ్వర ! || 124 ||

287

ఆయోధ్యగాన్ సపశుకీటతృణాంశ్చ జంతూన్
 కింకర్మణో ను బత కీదృశవేదనాధ్యాన్ |
 సాయుజ్యలభ్యవిభవాన్ నిజనిత్యలోకాన్
 సాంతానికాన్ అగమయో వనశైలనాథ ! || 125 ||

288

హరితవారణభృత్యసమాహ్వాం
 కరిగిరౌ వరదస్త్వమపూర్వికాం |
 దృశమలంభయ ఏవ హి సుందర
 స్ఫుటమదాశ్చ పరశ్శతమీదృశం || 126 ||

289

ఇహ చ దేవ ! దదాసి పరాన్ వరాన్
 వరద ! సుందర ! సుందరదోర్ధర |
 వనగిరేరభితస్తటమావసన్
 నిఖిలలోచనగోచరవైభవః || 127 ||

290

ఇదమిమే శృణుమో మలయధ్వజం
 నృపమిహ స్వయమేవ హి సుందర |
 చరణసాత్మతవానితి తద్ వయం
 వనగిరీశ్వర ! జాతమనోరథాః || 128 ||

291

విజ్ఞాపనాం వనగిరీశ్వర ! సత్యరూపాం
 అంగీకురుష్వ కరుణార్ణవ ! మామకీనాం |
 శ్రీరంగధామని యథాపురమేష సోఽహం
 రామానుజార్యవశగః పరివర్తిషీయ || 129 ||

292

కించేదం చ విరించభావన ! వనాద్రీశ ! ప్రభో ! సుందర !
 ప్రత్యాఖ్యానపరాజ్ముఖో వరదతాం పశ్యన్నవశ్యం కురు |
 శ్రీరంగశ్రియమన్వహం ప్రగుణయన్ త్వద్భక్తభోగ్యాం కురు
 ప్రత్యక్షం సునిరస్తమేవ విదధత్ ప్రత్యర్థినాం ప్రార్థనాం || 130 ||

293

కారుణ్యామృతవారిధే ! వృషపతే హే ! సత్యసంకల్పన !

శ్రీమన్ ! సుందర ! యోగ్యతావిరహితానుత్సార్క సద్వత్సల !

క్షామ్యన్ సాధుజనైః కృతాంస్తు నిఖిలానేవాపచారాన్ క్షణాత్

తద్భోగ్యామనిశం కురుష్వ భగవన్ ! శ్రీరంగధామశ్రియం || 131 ||

294

ఇదం భూయో భూయః పునరపి చ భూయః పునరపి

స్ఫుటం విజ్ఞేప్స్యామీత్యగతిరబుధోఽనన్యశరణః |

కృతాగా దుష్టాత్మా కలుషమతిరస్మీత్యనవధేః

దయాయాస్తే పాత్రం వనగిరిపతే ! సుందరభుజ || 132 ||

295

|| ఇతి పంచస్తవ్యాం సుందరబాహుస్తవః సమాప్తః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ వరదరాజస్తవః ॥

శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రేభ్యో నమ ఉక్తిమధీమహే ।

యదుక్తయస్త్రయీకంఠే యాంతి మంగలసూత్రతాం ॥

స్వస్తి హస్తిగిరిమస్తశేఖరః

సంతనోతు మయి సంతతం హరిః ।

నిస్సమాభ్యధికమభ్యధత్త యం

దేవమౌపనిషదీ సరస్వతీ ॥ 1 ॥

296

శ్రీనిధిం నిధిమపారమర్థినాం

అర్థితార్థపరిదానదీక్షితం ।

సర్వభూతసుహృదం దయానిధిం

దేవరాజమధిరాజమాశ్రయే ॥ 2 ॥

297

నిత్యమింద్రియపథాతిగం మహో

యోగినామపి సుదూరగం ధియః ।

అప్యనుశ్రవశిరస్సు దుర్బహం

ప్రాదురస్తి కరిశైలమస్తకే ॥ 3 ॥

298

వల్లికా శ్రుతిమతల్లికామయీ

యేన పల్లవితవిశ్వశాఖయా ।

స్వశ్రియా కరిగిరేరనుక్రియాం

వష్టి మృష్టవరదం తమాశ్రయే ॥ 4 ॥

299

యం పరోక్షముపదేశతస్త్రయా

నేతి నేతి పరపర్యుదాసతః ।

వక్తి యస్తమపరోక్షమీక్షయత్ -

యేష తం కరిగిరిం సమాశ్రయే || 5 ||

300

ఏష ఈశ ఇతి నిర్ణయం త్రయీ

భాగధేయరహితేషు నో దిశేత్ |

హస్తిధామని న నిర్ణయేత కో

దేవరాజమయమీశ్వరస్త్వీతి || 6 ||

301

హై ! కుదృష్ట్యభినివిష్టచేతసాం

నిర్విశేషసవిశేషతాశ్రయం |

సంశయం కరిగిరిర్నదత్యసౌ

తుంగమంగళగుణాస్పదే హరౌ || 7 ||

302

న్యాయతర్కమునిముఖ్యభాషితైః

శోధితైః సహ కథంచన త్రయీ |

జోషయేద్ధరిమనంహసో జనాన్

హస్తిధామ సకలం జనం స్వయం || 8 ||

303

అద్భుతం మహదసీమభూమకం

కించిదస్తి కిల వస్తు నిస్తులం |

ఇత్యఘోషి యదిదం తదగ్రతః

తథ్యమేవ కరిధామ్ని దృశ్యతే || 9 ||

304

సంవదేత కిల యత్ ప్రమాంతరైః

తత్ ప్రమాణమితి యే హి మేనిరే |

తన్మతేఽపి బత మానతాం గతా

హస్తినాఽద్య పరవస్తుని త్రయీ || 10 ||

305

గుణాయత్తం లోకే గుణిషు హి మతం మంగళపదం

విపర్యస్తం హస్తిక్షితిధరపతే ! తత్ త్వయి పునః |

గుణాః సత్యజ్ఞానప్రభృతయ ఉత త్వద్గతతయా

శుభీభూయం యాతా ఇతి హి నిరణైష్మ శ్రుతివశాత్ || 11 ||

306

నిరాబాధం నిత్యం నిరవధి నిరంహో నిరుపమం

సదా శాంతం శుద్ధం ప్రతిభటమవద్యస్య సతతం |

పరం బ్రహ్మత్వాత్ శ్రుతిశిరసి యత్ తద్ వరద ! తే

పరం రూపం సాక్షాత్ తదిదమపదం వాఙ్మనసయోః || 12 ||

307

ప్రశాంతానంతాత్మానుభవజమహానందమహిమ -

ప్రసక్తస్తైమిత్యానుకృతవితరంగార్ణవదశం |

పరం యత్ తే రూపం స్వసదృశదరిద్రం వరద ! తత్

త్రయీ పిస్పక్షంతీ పరనిరసనే శ్రామ్యతి పరం || 13 ||

308

న వక్తుం న శ్రోతుం న మనితుమథోపాసిసిషితుం

న చ ద్రష్టుం స్పృష్టుం తదను న చ భోక్తుం హి సుశకం |

పరం యద్ వస్తూక్తం నను వరద ! సాక్షాత్ తదసి భోః

కథం విశ్వస్మై త్వం కరిగిరిపురస్తిష్ఠస ఇహ || 14 ||

309

ప్రకృష్టం విజ్ఞానం బలమతులమైశ్వర్యమఖిలం

విమర్యాదం వీర్యం వరద ! పరమా శక్తిరపి చ |

పరం తేజశ్చేతి ప్రవరగుణషట్కం ప్రథమజం

గుణానాం నిస్సీమ్నాం గణనవిగుణానాం ప్రసవభూః || 15 ||

310

గుణైః షడ్భిస్త్వైః ప్రథమతరమూర్తిస్తవ బభౌ

తతస్తిస్తస్తిషాం త్రియుగ యుగలైర్వి త్రిభిరభుః |

వ్యవస్థా యా చైషా నను వరద ! సాఽఽవిష్కృతివశాత్

భవాన్ సర్వత్రైవ త్వగణితమహామంగళగుణః || 16 ||

311

ఇయం వైయూహీ వై స్థితిరథ కిలేచ్ఛావిహృతయే
 విభూతీనాం మధ్యే సురనరతిరశ్చామవతరన్ |
 సజాతీయస్తేషామితి తు విభవాఖ్యామపి భజన్
 కరీశ ! త్వం పూర్ణో వరగుణగణైస్తాన్ స్థగయసి || 17 ||

312

పరో వా వ్యూహో వా విభవ ఉత వాఽర్చావతరణః
 భవన్ వాఽంతర్యామీ వరవరద ! యో యో భవసి వై |
 స స త్వం సన్నైశాన్ వరగుణగణాన్ బిభృదఖిలాన్
 భజద్భ్యో భాస్యేవం సతతమితరేభ్యస్త్యి తరథా || 18 ||

313

దయాక్షాంత్యోదార్యమృదిమసమతాసౌహృదధృతి -
 ప్రసాదప్రేమాజ్ఞాఽఽశ్రితసులభతాద్యా వరగుణాః |
 తథా సౌందర్యాద్యాస్తవ వరదరాజోత్తమగుణాః
 విసీమానోఽసంఖ్యాః ప్రణతజనభోగం ప్రసువతే || 19 ||

314

అనన్యాధీనత్వం తవ కిల జగుర్వేదికగిరః
 పరాధీనం త్వాం తు ప్రణతపరతంత్రం మనుమహే ! |
 ఉపాలంభోఽయం భోః ! శ్రయతి బత సార్వజ్ఞ్యమపి తే
 యతో దోషం భక్తేష్యిహ వరద ! నైవాకలయసి ! || 20 ||

315

పాణిపాదవదనేక్షణశబ్దైః
 అంబుజాన్యపదిశన్ వరద ! త్వం |
 బాహుభిస్త్యతివిశాలతమాలాన్
 ఆంజనం కరిగిరేరసి శృంగం || 21 ||

316

త్వాముదారభుజమున్నసమాయత్ -
 కర్ణపాశపరికర్మసదంసం |
 ఆయతాక్షమభిజాతకపోలం
 పారణీయతి వరప్రద ! దృజ్యే || 22 ||

317

నీలమేఘనిభమంజనపుంజ -

శ్యామకుంతలమనంతశయం త్వాం ।
అబ్జపాణిపదమంబుజనేత్రం
నేత్రసాత్ కురు కరీశ ! సదా మే ॥ 23 ॥

318

త్వక్ చ దృక్ చ నిపిపాసతి జిహ్వ
విహ్వలా శ్రవణవత్ పరవృత్తౌ ।
నాసికా త్వయి కరీశ ! తథేతి
ప్రాప్నుయాం కథమిమాం స్విదవస్థాం ॥ 24 ॥

319

ఆధిరాజ్యమధికం భువనానాం
ఈశ ! తే పిశునయన్ కిల మౌలిః ।
చూలికామణిసహస్రమరీచేః
హస్తిభూషణ ! భవత్యుదయాద్రిః ॥ 25 ॥

320

ఉద్ధరత్యుపరి భక్తజనాని -
త్యూర్ధ్వతాశ్రయణసూచితశక్తిం ।
ఊర్ధ్వపుండ్రతిలకం బహుమానాత్
కిం బిభర్షి వరద ! స్వలలాటే ॥ 26 ॥

321

కర్ణికా తవ కరీశ ! కిమేషా
కర్ణభూషణముతాంసవిభూషా ।
అంసలంబ్యలకభూషణమాహో !
మానసస్య మమ వా పరికర్మ ॥ 27 ॥

322

పారిజాతవిటపానభితో యా
పుష్పసంపదుదియాత్ కరినాథ ! ।
తాం విడంబయతి తావకబాహు -
ష్వాతతా తు కటకాంగదలక్ష్మీః ॥ 28 ॥

323

మధ్యమానచలఫేనిలసింధు -

ప్రోదితక్షణదశాం గమితౌ తే ।

వక్షసి స్ఫురితమౌక్తికహరే

కౌస్తుభశ్చ కమలా చ కరీశ ! ॥ 29 ॥

324

అంజనక్షితిభృతో యది నామో -

పత్యకా వరద ! హేమమయీ స్యాత్ ।

తాదృశే తవ విభాతి తు లక్ష్మీః

ఆంబరీ బత విడంబితవిద్యుత్ ॥ 30 ॥

325

పరభాగమియాద్ రవేస్తమిస్తా

వరదాద్య త్వయి తన్నిశామయామః ।

గమితా తవ వక్తచిత్రభానోః

పరభాగం నను కౌంతలీ తమిస్తా ॥ 31 ॥

326

ఉభయోరపి పక్షయోస్తిథిర్యా

విషమీభావనిరాసదాఽష్టమీతి ।

ఉపమానజసంపదే హి సేందోః

వరదాభూద్ భవతో లలాటలక్ష్మ్యా ॥ 32 ॥

327

అలకాలిచిక్రీర్షయా కిలాత్తా

సుపరీచిక్లిషయా లలాటపట్టే ।

సుమషీ నికషీకృతా భువౌ తే

వరద ! స్యాదకృతత్వతస్తు నైవం ॥ 33 ॥

328

శ్రవసశ్చ దృశశ్చ శబ్దరూప

గ్రహణే తే న హి జీవవద్ వ్యవస్థా ।

ఉభయోరఖిలేక్షణక్షమత్వాత్

వరదాతః ! శ్రవణాశ్రయే దృశౌ తే ॥ 34 ॥

329

కరుణారసవాహివీక్షణోర్మేః
 వరద ! ప్రేమమయప్రవాహభాజః ।
 తతతీరవనావలీ భ్రువౌ దృక్ -
 చలసింధోస్తవ నాసికేవ సేతుః ॥ 35 ॥

330

విభవం వివృణోతి విస్తృణీతే
 రుచమావిష్కురుతే కృపామపారాం ।
 అభివర్షతి హర్షమార్ద్రభావం
 తనుతే తే వరదైష దృష్టిపాతః ॥ 36 ॥

331

అరుణాధరపల్లవే లసంతీ
 వరదాసౌ ద్విజచంద్రచంద్రికా తే ।
 అధివిద్రుమమస్తనిస్తిలాలీ
 రుచమావిష్కురుతే హి పుష్కరాక్ష ! ॥ 37 ॥

332

స్మితనిర్ఘ్రికా వినిష్పతంతీ
 తవ వక్షస్స్థలభూతలే విశేర్ణా ।
 వరద ! ప్రబిభర్తి హారలక్ష్మీం
 అపి ముక్తావలికా నదీవ తజ్ఞా ॥ 38 ॥

333

పరిమండితరాసమండలాభిః
 వరదాఘ్రాతమభీష్టగోపికాభిః ।
 అనువర్తితదాతనప్రహర్షాత్
 ఇవ పుల్లం హి కపోలయోర్యుగం తే ॥ 39 ॥

334

ముఖమున్నసమాయతాక్షముద్య -
 త్స్మితదంతం రుచిరాధరం నతభ్రు ।
 లసదంసవిలంబికర్ణపాశం
 మయి తే నిశ్చలమస్తు హస్తినాథ ! ॥ 40 ॥

335

పద్మాయాః ప్రణయరసాత్ సమాసజంత్యాః
 స్వం బాహుం సుబహుమతో భుజేన తేన |
 కాం నామాన్వభవదహో ! దశాం తదాత్వే
 కంఠస్తే కరిగిరినాథ ! కంబుకాంతః || 41 ||

336

సాయామా ధృతపరిణధ్యోఽబ్ధయో వా
 తాదృశ్యః స్ఫుటమథ వా దిశశ్చతస్రః |
 చత్వారో వరద ! వరప్రదాస్త్యదీయాః
 భాసంతే భుజపరిఘాస్తమాలనీలాః || 42 ||

337

ఆశ్లేషే వరద ! భుజాస్తవేందిరాయాః
 గోపీనామభిమతరాసబంధనే వా |
 బంధే వా ముదమధికాం యశోదయాఽఽహో !
 సంప్రాప్తాస్తవ నవనీతమోషదోషాత్ || 43 ||

338

సాలీయా ఇవ విటపాః సపల్లవాగ్రాః
 కల్లోలా ఇవ జలధేః సవిద్రుమాగ్రాః |
 భోగీంద్రా ఇవ చ ఫణామణీధ్వజ్జాః
 భాసంతే వరద ! భుజాస్తవారుణాగ్రాః || 44 ||

339

అంభోధేః స్వయమభిమంధనం చకర్థ
 క్షోణీధ్రం పునరబిభశ్చ సప్తరాత్రం |
 సప్తానాం వివలయతి స్మ కంఠముక్షాం
 అమ్లనా వరద ! తథాఽపి పాణయస్తే || 45 ||

340

రింఖాతో వ్రజసదనాంగణేషు కిం తే
 గోయష్టిగ్రహణవశాన్ను గోపగోష్ఠ్యాం |
 ఆలంబాద్ హయనయసూత్రతోత్తయోర్వా
 పాణీనాం వరద ! తవారుణత్వమాసీత్ || 46 ||

341

సర్వజ్ఞాః సముచితశక్తయః సదైవ
 త్వత్స్వేవానియమజషస్త్యదేకభోగాః ।
 హేతీనామధిపతయః సదా కిమేతాన్
 శోభార్థం వరద ! బిభర్షి హర్షతో వా ॥ 47 ॥

342

కిం ధాతుర్గగనవిధానమాత్మకాభూత్
 వక్షస్తే వరద ! వరేణ్య ! యత్ర నామ ।
 పద్మాయా ముఖమథ కౌస్తుభశ్చ జాతౌ
 చంద్రార్యావృడునికరాయతే తు హరః ॥ 48 ॥

343

లింగానాం త్వదుదరమామనంతి సంతః
 స్థానం తద్ వరద ! కథం ను కార్యమస్య ।
 మాహాత్మ్యం స్వత ఇహ యేషు నూనమేషాం
 ఋద్ధిః స్యాన్మహిమకరీ న హీతరేషాం ॥ 49 ॥

344

సౌందర్యామృతరసవాహవేగజః స్యాత్
 ఆవర్తస్తవ కిల పద్మనాభ ! నాభిః ।
 తత్పద్మం వరద ! విభాతి కాంతిమయ్యాః
 లక్ష్మ్యాస్తే సకలవపుర్జుషో ను సద్మ ॥ 50 ॥

345

యా దామోదర ఇతి నామదా తవాసీత్
 సా దామా కిల కిణకారణీ బభూవ ।
 తన్నూనం వరద ! వలిత్రయచ్ఛలేన
 త్వన్మధ్యప్రథమవిభూషణీ బభూవ ॥ 51 ॥

346

యాద్యగ్బిజాధ్యుషితభువి యద్ వస్తు హస్తీశ ! జాతం
 తత్ తాదృక్షం ఫలతి హి ఫలం త్వయ్యపీక్షామహే తత్ ।
 యస్మాదండాధ్యుషిత ఉదరే తావకే జాయమానం
 పద్మం పద్మానన ! కిల ఫలత్యండషండానఖండాన్ ॥ 52 ॥

347

అజ్ఞే యజ్ఞేశ్వర ! కిల జనే క్వాప్యదర్శం విమర్శం
 విశ్వాధీశః కతమ ఇతి తన్నిర్ణయం వర్ణయామః |
 వ్యావక్రోశీ నృషు సముదితా యానుపాశ్రిత్య తేఽపి
 బ్రహ్మద్యాస్తే వరద ! జనితాస్తుందకందారవిందే || 53 ||

348

ముష్ణన్ కృష్ణః ప్రియనిజజనైర్జయ్యహైయంగవీనం
 దామ్నా భూమ్నా వరద ! హి యయా త్వం యశోదాకరాభ్యాం |
 బద్ధో బంధక్షపణకరణీం తాం కిలాద్యాపి మాతుః
 ప్రేష్ణా గాత్రాభరణముదరాబంధనాఖ్యం బిభర్షి || 54 ||

349

సౌందర్యాఖ్యా సరిదురసి విస్తీర్య మధ్యావరుద్ధా
 స్థానాల్పత్వాద్ విషమగతిజావర్తగర్తాభనాభిః |
 ప్రాప్య ప్రాప్తప్రథిమ జఘనం విస్తృతా హస్తినాథ !
 స్తోతోభేదం భజతి భవతః పాదదేశాపదేశాత్ || 55 ||

350

రంభాస్తంభాః కరివరకరాః కారభాః సారభాజః
 వేషాశ్లేషా అపి మరకతస్తంభముఖ్యాస్తులాఖ్యాః |
 సామ్యం సమ్యగ్ వరద ! న దధుః సర్వముర్వోస్త్యదూర్వోః
 న హ్యైశ్వర్యం దధతి న తథా యౌవనారంభజృంభాః || 56 ||

351

యా తే గాత్రే వరద ! జనితా కాంతిమయ్యాపగాఽభూత్
 తస్యాః స్తోతోద్వితయమిహ యద్ యాతి పాదప్రవాదం |
 తజ్జాతోర్ధ్వభ్రమియుగమివోద్భానునీ జానునీ తే
 స్యాదుక్షోర్వా కకుదయుగళం యౌవనైశ్వర్యనామ్నోః || 57 ||

352

ప్రేష్ణాఽఽఘ్రాతుం కరిగిరిశిరోఽధోముఖీభావభాజోః
 అంఘ్రిద్వంద్వాహ్వాయకమలయోః దండకాండాయమానే |
 అద్రిస్పర్శోద్భవసుఖత ఉత్కంఠకే రోమహర్షాత్
 ద్రష్టుర్దృష్టిర్వరద ! కిమలం లంఘితుం జంఘికే తే || 58 ||

353

భక్తానాం యద్ వపుషి దహరం పండితం పుండరీకం
 యచ్ఛామ్లానం వరద ! సతతాధ్యాసనాదాసనాబ్జం ।
 ఆమ్నాయానాం యదపి చ శిరో యశ్చ మూర్ధా శతారేః
 హస్త్యద్వేర్వా కిమతిసుఖదం తేషు పాదాబ్జయోస్తే ॥ 59 ॥

354

పద్యాస్వద్యాంగులిషు వరద ! ప్రాంతతః కాంతిసింధోః
 వీచీవీధీవిభవముభయీష్వంభసో లంభితాసు ।
 విందన్నిందుః ప్రతిఫలనజాం సంపదం కిం పదం తే
 ఛాయాఛద్మా నఖవితతితాం లంభితః శుంభితః సన్ ॥ 60 ॥

355

శంభోరంభోరుహముఖ ! సఖా సన్ సహంకః శశాంకః
 కుర్వన్ సేవాం వరద ! వికలో వృత్తహీనః సువక్తః ।
 త్వత్పాదాబ్జే ప్రియముఖ ! నఖచ్ఛద్మనాఽఽశ్రిత్య నిత్యం
 సద్వృత్తోఽభూత్ స తు దశగుణః పుష్కలో నిష్కలంకః ॥ 61 ॥

356

త్వత్పాదాబ్జే ప్రజాతా సురసరిదభవత్ ప్రాక్ చతుర్థా తతస్తా -
 స్వేకాం ధత్తే ధ్రువః సా త్రిభువనమపునాత్ త్రీన్ పథో భావయంతీ ।
 తత్రైకా ఖం వ్రజంతీ శివయతి తు శివం సా పునః సప్తధాఽభూత్
 తాస్వేకా గాం పునానా వరద ! సగరజస్వర్గసర్గం చకార ॥ 62 ॥

357

పరిజనపరిబర్తా భూషణాన్యాయుధాని
 ప్రవరగుణగణాశ్చ జ్ఞానశక్త్యాదయస్తే ।
 పరమపదమథాండాన్యాత్మదేహస్తథాఽఽత్మా
 వరద ! సకలమేతత్ సంశ్రితార్థం చకర్థ ॥ 63 ॥

358

అనాప్తం హ్యృప్తవ్యం న తవ కిల కించిద్ వరద ! తే
 జగజ్జన్మస్థేమప్రలయవిధయో ధీవిలసితం ।
 తథాఽపి క్షోదీయస్సరనరకులేష్వాశ్రితజనాన్
 సమాశ్లేష్టుం పేష్టుం తదసుఖకృతాం చావతరసి ॥ 64 ॥

359

వివేకధియమేకతో హ్యభినివేశలేశో హరేత్

మహాత్ త్వభినివేశనం కిముత తన్మహిమ్నస్తవ ।

అహో ! విసదృశే జగత్యవతతర్థ పార్థాదికం

నిజం జనముదంచయన్ వరద ! తం సమాశ్లేషకః ॥ 65 ॥

360

సంశ్లేషే భజతాం త్వరాపరవశః కాలేన సంశోధ్య తాన్

ఆనీయ స్వపదే స్వసంగమకృతం సోఢుం విలంబం బత ।

అక్షామ్యన్ క్షమిణాం వరో వరద ! సన్నత్రావతీర్ణో భవేః

కిం నామ త్వమసంశ్రితేషు వితరన్ వేషం వృణీషే తు తాన్ ॥ 66 ॥

361

వరద ! యది న భువ్యవాతరిష్యః

శ్రుతివిహితాస్త్యదుపాసనార్చనాద్యాః ।

కరణపథవిదూరగే సతి త్వ -

య్యవిషయతానికృతాః కిలాభవిష్యన్ ॥ 67 ॥

362

యదపరాధసహస్రమజస్రజం

త్వయి శరణ్య ! హిరణ్య ఉపావహాత్ ।

వరద ! తేన చిరం త్వమవిక్రియః

వికృతిమర్భకనిర్భజనాదగాః ॥ 68 ॥

363

త్వామామనంతి కవయః కరుణామృతాభై !

జ్ఞానక్రియాభజనలభ్యమలభ్యమన్యైః ।

ఏతేషు కేన వరదోత్తరకోసలస్థాః

పూర్వం సదూర్వమభజంత హి జంతవస్త్యాం ॥ 69 ॥

364

భవత్సు వాత్సల్యవశాత్ సముత్సుకః

ప్రకామమత్రావతరేర్వరప్రద ! ।

భవేశ్చ తేషాం సులభోఽథ కిం న్విదం

యదంగ దామ్నా నియతః పురాఽరుదః ! ॥ 70 ॥

365

నరసింహతనురగౌణీ

సమసమయసముద్భవశ్చ భక్తగిరః |

స్తంభే చ సంభవస్తే

పిశునయతి పరేశతాం వరద ! || 71 ||

366

తాపత్రయీమయదవానలదహ్యమానం

ముహ్యంతమంతమవయంతమనంత ! నైవ |

స్థాతుం ప్రయాతుముపయాతుమనీశమీశ !

హస్తీశ ! దృష్ట్యమృతవృష్టిభిరాభజేథాః || 72 ||

367

నానావిరుద్ధవిదిశాసు దిశాసు చాహో

వంద్యైర్మనోరథశతైర్యుగపద్ వికృష్టః |

త్వత్పాదయోరనుదితస్పృహ ఏష సోఽహం

న స్వస్తి హస్తిగిరినాథ ! నిశామయామి || 73 ||

368

హై ! నిర్భయోఽస్మ్యవినయోఽస్మి యతస్తద్దంఘ్రౌ

లిప్సామలబ్ధవతి చేతసి దుర్వినీతే |

దుష్కర్మవర్మపరికర్మిత ఏష సోఽహం

అగ్రే వరప్రద ! తవ ప్రలపామి కించిత్ || 74 ||

369

స వ్యాధిరాధిరవితుష్టిరనిష్టయోగః

స్వాభీష్టభంజనమమర్షకరో నికర్షః |

కృంతంతి సంతతమిమాని మనో మదీయం

హస్తీశ ! న త్వదభిలాషనిధిప్రహణీః || 75 ||

370

విద్యేషమానమదరాగవిలోభమోహా -

ద్యాజానభూమిరహమత్ర భవే నిమజ్జన్ |

నిర్ద్వంద్వ నిత్య నిరవద్య మహాగుణం త్వాం

హస్తీశ ! కః శ్రయితుమీక్షితుమీప్సితుం వా || 76 ||

371

పుత్రాదయః కథమమీ మయి సంస్థితే స్యుః
 ఇత్యప్రతిక్రియనిరర్థకచింతనేన |
 దూయే న తు స్వయమహం భవితాస్మి కీదృక్
 ఇత్యస్తి హస్తిగిరినాథ ! విమర్శలేశః || 77 ||

372

శంపాచలం బహులదుఃఖమనర్థహేతుః
 అల్పేయ ఇత్యపి విమృష్టిషు దృష్టదోషం |
 దుర్వాసనాద్రథిమతః సుఖమింద్రియోత్థం
 హేతుం న మే మతిరలం వరదాధిరాజ ! || 78 ||

373

బుద్ధ్యా చ నో చ విహితాకరణైర్నిషిద్ధ -
 సంసేవనైస్త్యదపచారశతైరసహ్యైః |
 భక్తాగసామపి శతైర్భవతాఽప్యగణ్యైః
 హస్తీశ ! వాక్తనుమనోజనితైర్హతోఽస్మి || 79 ||

374

త్వద్దాస్యమస్య హి మమ స్వరసప్రసక్తం
 తచ్చోరయన్నయమహం కిల చస్థల ప్రాక్ |
 త్వం మామకీన ఇతి మామభిమన్యసే స్మ
 హస్తీశ ! సంశమయ నస్తమిమం వివాదం || 80 ||

375

భోగా ఇమే విధిశివాదిపదం చ కించ
 స్వాత్మానుభూతిరితి యా కిల ముక్తిరుక్తా |
 సర్వం తదూషజలజోషమహం జషేయ
 హస్త్యద్రినాథ ! తవ దాస్యమహారసజ్ఞః || 81 ||

376

విషయవిషధరవ్రజవ్యాకులే
 జననమరణనక్రచక్రాస్పదే |
 అగతిరశరణో భవాభౌ లురన్
 వరద ! శరణమిత్యహం త్వాం వృణే || 82 ||

377

అకృతసుకృతకః సుదుష్కృతరః

శుభగుణలవలేశదేశాతిగః ।

అశుభగుణపరస్సహస్రావృతో

వరదమురుదయం గతిం త్వాం వృణే ॥ 83 ॥

378

శరణవరణవారియం యోదితా

న భవతి బత సాఽపి ధీపూర్వికా ।

ఇతి యది దయనీయతా మయ్యహో !

వరద ! తవ భవేత్ తతః ప్రాణిమి ॥ 84 ॥

379

నిరవధిషు కృతేషు చాగస్స్వహో !

మతిరనుశయినీ యది స్యాత్ తతః ।

వరద ! హి దయసే న సంశేమహే

నిరనుశయధియో హతా హై వయం ॥ 85 ॥

380

శరణవరణవారియం యాఽద్య మే

వరద ! తదధికం న కించిన్మమ ।

సులభమభిమతార్థదం సాధనం

తదయమవసరో దయాయాస్తవ ॥ 86 ॥

381

విషయవిషయిణీ స్పృహ భూయసీ

తవ తు చరణయోర్న సాఽల్పాపి మే ।

వరద ! నను భరస్తవైవ త్వయం

యదుత తవ పదస్పృహజన్మ మే ॥ 87 ॥

382

ఇయమిహ మతిరస్మదుజ్జీవనీ

వరద ! తవ ఖలు ప్రసాదాదృతే ।

శరణమితి వచోఽపి మే నోదియాత్

త్వమసి మయి తతః ప్రసాదోన్ముఖః ॥ 88 ॥

383

వరద ! యదిహ వస్తు వాంఛామ్యహం
 తవ చరణలభావిరోధస్తతః ।
 యది న భవతి తత్ ప్రదేహి ప్రభో !
 ఝటితి వితర పాదమేవాన్యథా ॥ 89 ॥

384

తదపి కిమపి హంత ! దుర్వాసనా -
 శతవివశతయా యదభ్యర్థయే ।
 తదతులదయ ! సార్వ ! సర్వప్రద !
 ప్రవితర వరద ! క్షమాంభోనిధే ! ॥ 90 ॥

385

ప్రియమితరదధాపి వా యద్ యథా
 వితరసి వరద ! ప్రభో ! త్వం హి మే ।
 తదనుభవనమేవ యుక్తం తు మే
 త్వయి నిహితభరోఽస్మి సోఽహం యతః ॥ 91 ॥

386

యథాఽసి యావానసి యోఽసి యద్గుణః
 కరీశ ! యాదృగ్విభవో యదింగితః ।
 తథావిధం త్వాఽహమభక్తదుర్ద్రహం
 ప్రపత్తివాచైవ నిరీక్షితుం వృణే ॥ 92 ॥

387

అయే ! దయాలో ! వరద ! క్షమానిధే !
 విశేషతో విశ్వజనీన ! విశ్వద ! !
 హితజ్ఞ ! సర్వజ్ఞ ! సమగ్రశక్తిక !
 ప్రసహ్య మాం ప్రాపయ దాస్యమేవ తే ॥ 93 ॥

388

స్వక్రైర్గుణైః స్వైశ్చరితైః స్వవేదనాత్
 భజంతి యే త్వాం త్వయి భక్తితోఽథవా ।
 కరీశ ! తేషామపి తావకీ దయా
 తథాత్వకృత్ సైవ తు మే బలం మతం ॥ 94 ॥

389

యది త్వభక్తోఽప్యగుణోఽపి నిష్క్రియః
 నిరుద్యమో నిష్కృతదుష్కృతో న చ |
 లభేయ పాదౌ వరద ! స్ఫుటాస్తతః
 క్షమాదయాద్యాస్తవ మంగళా గుణాః || 95 ||

390

విలోకనైర్విభ్రమణైరపి భ్రువోః
 స్మితామృతైరింగితమంగళైరపి |
 ప్రచోదితస్తే వరద ! ప్రహృష్టధీః
 కదా విధాస్యే వరివస్యనం తవ || 96 ||

391

వివిశ్య విశ్వేంద్రియతర్లకర్లణీః
 మనస్సలే నిత్యనిఖాతనిశ్చలాః |
 సుధాసఖీర్హస్తిపతే ! సుశీతలాః
 గిరః శ్రవస్యాః శృణుయామ తావకీః || 97 ||

392

అశేషదేశాఖిలకాలయోగినీ -
 ష్వహం త్వవస్థాస్వఖిలాస్వనన్యధీః |
 అశేషదాస్యైకరతిస్తదాచరన్
 కరీశ ! వర్తేయ సదా త్వదంతికే || 98 ||

393

ఇమం జనం హంత ! కదాఽభిషేక్ష్యతి
 త్వదక్షిణద్యౌర్వరద ! శ్రమాపహా |
 అకృత్రిమప్రేమరసప్రవాహజా
 విస్మత్వరీ వీక్షణవీచిసంతతిః || 99 ||

394

సదాతనత్వేఽపి తదాతనత్వవత్
 నవీభవత్ప్రేమరసప్రవాహయా |
 నిషేవితం త్వాం సతతోక్మయా శ్రియా
 కరీశ ! పశ్యేమ పరశ్శతం సమాః || 100 ||

395

సమాహితైః సాధు సనందనాదిభిః

సుదుర్లభం భక్తజనైరదుర్లభం ।

అచింత్యమత్యద్భుతమప్రతర్కణం

వరప్రద ! త్వత్పదమాప్నుయాం కథం ॥ 101 ॥

396

రామానుజాంఘ్రిశరణోఽస్మి కులప్రదీపః

త్వాసీత్ స యామునమునేః స చ నాథవంశ్యః ।

వంశ్యః పరాంకుశమునేః స చ సోఽపి దేవ్యాః

దాసస్తవేతి వరదాస్మి తవేక్షణీయః ॥ 102 ॥

397

॥ ఇతి పంచస్తవ్యాం వరదరాజస్తవః సమాప్తః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ శ్రీస్తవః ॥

శ్రీవత్సచిహ్నామిశ్రేభ్యో నమ ఉక్తిమధీమహే ।

యదుక్తయస్త్రయీకంఠే యాంతి మంగలసూత్రతాం ॥

స్వస్తి శ్రీర్దిశతాదశేషజగతాం సర్గోపసర్గస్థితీః

స్వర్గం దుర్గతిమాపవర్గికపదం సర్వంచ కుర్వన్ హరిః ।

యస్యా వీక్ష్య ముఖం తదింగితపరాధీనో విధత్తేఽఖిలం

క్రీడేయం ఖలు నాన్యథాఽస్య రసదా స్యాదైకరస్యాత్తయా ॥ 1 ॥

398

హే శ్రీర్దేవి సమస్తలోకజననీం త్వాం స్తోతుమీహామహే

యుక్తాం భావయ భారతీం ప్రగుణయ ప్రేమప్రధానాం ధియం ।

భక్తిం భందయ నందయాశ్రితమిమం దాసం జనం తావకం

లక్ష్మ్యం లక్ష్మీ కటాక్షవీచివిసృతేస్తే స్యామ చామే వయం ॥ 2 ॥

399

స్తోత్రం నామ కిమామనంతి కవయో యద్యన్యదీయాన్ గుణాన్

అన్యత్ర త్వసతోఽధిరోప్య ఫణితిస్సా తర్హి వంధ్యా త్వయి ।

సమ్యక్సత్యగుణాభివర్ణనమథో బ్రూయుః కథం తాదృశీ

వాగ్వాచస్పతినాఽపి శక్యరచనా త్వత్సద్గుణార్ణోనిధౌ ॥ 3 ॥

400

యే వాచాం మనసాం చ దుర్గహతయా ఖ్యాతా గుణాస్తావకాః

తానేవ ప్రతి సాంబుజిహ్వాముదితా హై మామికా భారతీ ।

హాస్యం తత్తు న మన్మహే న హి చకోర్యేకాఽఖిలాం చంద్రికాం

నాలం పాతుమితి ప్రగృహ్య రసనామాసీత సత్యాం తృషి ॥ 4 ॥

401

క్షోదీయానపి దుష్టబుద్ధిరపి నిఃస్నేహోఽప్యనీహోఽపి తే

కీర్తిం దేవి లిహన్నహం న చ బిభేమ్యజ్ఞో న జిహ్వామి చ ।

దుష్యేత్సా తు న తావతా న హి శునా లీఢాఽపి భాగీరథీ
దుష్యేచ్ఛ్వాపి న లజ్జతే న చ బిభేత్సార్తిస్తు శామ్యేచ్ఛునః || 5 ||

402

ఐశ్వర్యం మహదేవ వాఽల్పమథవా దృశ్యేత పుంసాం హి యత్
తల్లక్ష్ణాః సముదీక్షణాత్తవ యతః సార్వత్రికం వర్తతే |
తేనైతేన న విస్మయేమహి జగన్నాథోఽపి నారాయణః
ధన్యం మన్యత ఈక్షణాత్తవ యతః స్వాత్మానమాత్మేశ్వరః || 6 ||

403

ఐశ్వర్యం యదశేషపుంసి యదిదం సౌందర్యలావణ్యయోః
రూపం యచ్ఛ హి మంగళం కిమపి యల్లోకే సదిత్యుచ్యతే |
తత్సర్వం త్వదధీనమేవ యదతః శ్రీరిత్యభేదేన వా
యద్వా శ్రీమదితీదృశేన వచసా దేవి ప్రథామశ్నుతే || 7 ||

404

దేవి త్వన్మహిమావధిర్న హరిణా నాపి త్వయా జ్ఞాయతే
యద్యప్యేవమథాపి నైవ యువయోః సర్వజ్ఞతా హీయతే |
యన్నాస్త్యేవ తదజ్ఞతామనుగుణాం సర్వజ్ఞతాయా విదుః
వ్యోమాంభోజమిదంతయా కిల విదన్ భ్రాంతోఽయమిత్యుచ్యతే || 8 ||

405

లోకే వనస్పతిబృహస్పతితారతమ్యం
యస్యాః ప్రసాదపరిణామముదాహరంతి |
సా భారతీ భగవతీ తు యదీయదాసీ
తాం దేవదేవమహిషీం శ్రియమాశ్రయామః || 9 ||

406

యస్యాః కటాక్షమృదువీక్షణదీక్షణేన
సద్యస్సముల్లసిత పల్లవముల్లలాస |
విశ్వం విపర్యయ సముత్థవిపర్యయం ప్రాక్
తాం దేవదేవమహిషీం శ్రియమాశ్రయామః || 10 ||

407

యస్యాః కటాక్షవీక్షా -

క్షణలక్షం లక్షితా మహేశాస్సుః ।

శ్రీరంగరాజమహిషీ

సా మామపి వీక్షతాం లక్ష్మీః ॥ 11 ॥

408

అర్వాంచో యత్పదసరసిజద్వంద్వమాశ్రిత్య పూర్వే

మూర్ధ్నా యస్యాన్వయముపగతా దేశికా ముక్తిమాపుః ।

సోఽయం రామానుజమునిరపి స్వీయముక్తిం కరన్థాం

యత్సంబంధాదమనుత కథం వర్ణ్యతే కూరనాథః ॥ 12 ॥

409

॥ ఇతి పంచస్తవ్యాం శ్రీస్తవః సమాప్తః ॥